

**ВАЗОРАТИ ТАЪЛИМИ ОЛЙ, ФАН
ВА ИНОВАТСИЯҲОИ
РЕСПУБЛИКАИ ЎЗБЕКИСТОН
ДОНИШГОҲИ ДАВЛАТИИ
САМАРҚАНД БА НОМИ ШАРОФ
РАШИДОВ**

Ба рўйхат гирифта шуд:

№ ДБ-60230100-1.12;2.03-

08;3.04

« 2 » 10 соли 2024

**ДАСТУРИ ТАЪЛИМИЙ
аз фанни**

ТАЪРИХИ АДАБИЁТИ МУМТОЗИ ТОЧИК

Соҳан дониш:	200 000	- Соҳан санъат ва фанҳои гуманитарӣ
Соҳан таълим:	230 000	-Забонҳо
Равиши таълим:	60230100	-Филология ва омӯзиши забонҳо (забони тоҷикӣ)

Фан/Коди модул ТМАТ1217 ТМАТ1317/1417 ТМАТ1517 (бакалавриат)		Соли хониши 2024-2025 2025-2026 2026-2027	Семестр 2 3+4 5	ECTS-Кредитҳо 4 5+4 4	
Фан/ Намуди фан: Мачбурӣ		Забони таълим Тоҷикӣ		Ҳаҷми соатҳои ҳафтаина дарс 4 6 4	
1	Номи фан		Машғулоти аудиторӣ (соат)	Таълими мустиқил (соат)	Ҷамъи сарборӣ (соат)
	Таърихи адабиёти мумтози тоҷик		54 60-48 56	66 90-72 64	120 150-120 120

Мақсад фан (МФ)	
МФ1	I. Мазмуни фан Дастури таълимӣ аз фанни “Таърихи адабиёти мумтози тоҷик” барои донишҷӯёни дараҷаи бакалавр таҳия шуда дар он таърихи адабиёти тоҷик аз давраҳои қадим то давраи бедории миллӣ мавриди баррасӣ қарор гирифтааст. Дастур омӯзиши таърихи ташаккул, таҳаввул, давраҳои тараққиёт, хусусиятҳои ғоявӣ-бадеӣ, жанрӣ, робитаҳои адабӣ, ҳаёту эҷодиёт ва арзиши адабии осори симоҳои намоёни таърихи адабиётро дар назар дорад. «Таърихи адабиёти мумтози тоҷик» яке аз фанҳои ихтисосии факултети филологияи тоҷики мактабҳои олию миёнаи махсус ҳисоб меёбад. Мақсади таълими ин фан ба донишҷӯён омӯзонидани заминаҳои пайдоиш, қонуниятҳои инкишофи афкори адабӣ бадеии халқи тоҷик, ошно намудани онҳо бо симоҳои намоёни адабӣ, баррасии алоқаи рабобити адабии халқи тоҷик бо халқҳои дигар, таъйини шӯҳрати ҷаҳонӣ ва арзиши баланди маънавӣ – ахлоқии адабиёти мумтози тоҷик аст. Мақсади фанни “Таърихи адабиёти мумтози тоҷик” ба мутахассисони ояндаи забон ва адабиёти тоҷик дар бораи омӯхтани омилҳои пайдоиш, қонуниятҳои тараққиёти адабиёти мумтози тоҷик ва сабабҳои инкишофи инкирози он дар давраҳои гуногуни таърихӣ, симоҳои намоёни адабиёти мумтози тоҷикро ба донишҷӯён муаррифӣ кардан ва махсусиятҳои эҷодиёти онҳоро нишон додан; ҷараёнҳои адабро вобаста ба фаъолияти эҷодии адибони давр баррасӣ намудан;

	сабкҳои адабӣ ва мактабу равияҳои адабиро бо тафсилоти муайян шарҳу тавзеҳ додан; малакаи таҳлил карда тавонистани матни бадеиро ба тарзи мустақилон дар шахси толибилм ташаккул додан; асосҳои илмӣ таҳлилу баррасии осори адабиёти мумтозро инкишоф додан; тавассути маводи арзишҳои умуминсонӣ доштаи адабӣ афкори баланди маънавӣ-ахлоқии донишҷӯёнро ташаккул додан; вусъати худшиносии миллӣ ва ҳудудҳои таърихӣ дар шахсияти вай. Вазифаи асосии фан пеш аз ҳама нигаронида шудааст ба ташаккули фаҳмиш, ҷаҳонбинӣ ва завқу саликаи эстетикӣ толибилм, вусъати малака ва маҳорати таҳлили асари бадеӣ, тавсеаи қобилияти шеърфаҳмию шеърдӯстӣ ва матншиносии толибилмон, шинос намудани донишҷӯ бо саҳфаҳои таърихӣ ғановатмандтарини мероси адабии ниёгон, инкишофи тарзи тафаккур ва шуури эстетикӣ-бадеии вай, такмили маҳорат ва малакаи таҳлилқунӣ, дар ҳаёт ва дар амал татбиққунии мазмун ва моҳияти гуманистиву ҷанбаҳои ахлоқӣ ва ҳикамии осори бадеии гузаштагон аст.
--	--

Мазмуни фан	
II. ҚИСМАТИ АСОСИИ НАЗАРӢ (машғулоти маърузавӣ)	
II.I. Ба таркиби фан мавзӯҳои мазкур дохил мешавад:	
Шакли машғулоти маъруза (M)	
M1	Муқаддимаи фан. Маълумоти умумӣ дар бораи таърихи адабиёти мумтози тоҷик Ҳангоми таълимӣ машғулооти назарӣ (маърузаҳо) талабагон бо хусусиятҳои асосӣ ва муҳими фанни таърихи адабиёти мумтози тоҷик шиносо мешаванд. Таърихи тадриҷии инкишофи адабиёти мумтози тоҷикро ҳис менамоянд. Фанни “Таърихи адабиёти мумтози тоҷик” ба мутахассисони ояндаи забон ва адабиёти тоҷик дар бораи омӯхтани омилҳои пайдоиш, қонуниятҳои тараққиёти адабиёти мумтози тоҷик ва сабабҳои инкишофу инқирози он дар давраҳои гуногуни таърихӣ маълумот додан; симоҳои намоёни адабиёти мумтози тоҷикро ба донишҷӯён муаррифӣ кардан ва махсусиятҳои эҷодиёти онҳоро нишон додан.
M2	Адабиёти шиғоҳӣ ва хаттӣ Истиқлоли миллии Ўзбекистон ва зарурияти ба тарзи нав омӯхтани таърихи адабиёти тоҷик. Адабиёти давраи қадим ҳамчун маҳсули эҷоди бадеии мардуми эронинажод. Асотир, суруд, ривоят ва дostonҳо ҳамчун намунаи қадимаи осори адабӣ. Асотири Митра ва Анахита, Каюмарс, Ҷамшед ва аҳамияти онҳо дар шароити истиқлолияти миллӣ. Ривоят ва дostonҳо оиди Сиёвуш, Рустам, Тўмариса, Шерак ва аҳамияти онҳо дар тарбияи ҳисси ватанпарварии

	чавонон. Маълумот дар бораи пайдоиши хат ва намудҳои он. Ёдгориҳои хатӣ ба забонҳои қадима (авастӣ, форсии қадим) ва миёнаи эронӣ (суғдӣ, паҳлавӣ, хоразмӣ). Аҳамияти таърихӣ, маданӣ ва адабии ёдгориҳои хатӣ.
М3	Ақидаи зардуштӣ ва китоби «Авасто» Таърихи пайдоиш ва густариши дини зардуштӣ. Маълумот дар бораи Зардушт ва асоси дугироии (дуализми) таълимоти ӯ. Чанбаи пурқуввати ахлоқии таълимоти зардуштӣ ва дар китоби «Авасто» ифодаёбии он. Маълумот дар бораи пайдоиш ва тақомули «Авасто». Ватани «Авасто». Қисматҳои «Авасто». Аҳамияти таърихӣ ва адабии ин китоби муқаддаси динӣ.
М4	Адабиёт дар давраи Ашкониён Ҳаёти иҷтимоӣ ва маданияи давраи Ашкониён. Болоравии ҳаёти адабӣ. Ёдгориҳои адабии давраи Ашкониён. Достонҳои «Дарахти ассурий» ва «Ёдгори Зарирон». Хусусиятҳои ғоявӣ ва жанрии ин асарҳо. Забони ин асарҳо ва дар давраи Сосониён таҳрир шудани онҳо. Таъсири ин асарҳо дар ташаккули достонҳои қаҳрамонӣ ва асарҳои тамсилӣ. Таърихи ба майдон омадан ва нашъунамо ёфтани давлати сосонӣ. Тараққиёти илму фан, санъат ва маданият. Борбад ва фаъолияти ромишгарии ӯ. Осори динӣ, дунявӣ ва панду ахлоқии давр. Тарҷимаи «Калила ва Димна». Хулосаҳои умумӣ аз адабиёти давраи қадим.
М5	Адабиёт дар давраи Сосониён Вазъияти таърихӣ дар Эрону Мовароуннаҳри асрҳои УП-УШ. Ташкили давлати исломӣ дар нимҷазираи Араб. Истилои Эрону Мовароуннаҳр. Сиёсати нашри дини исломро пеш гирифтаи арабҳо дар кишварҳои тасхиршуда. Муқобилияти мардуми маҳаллӣ. Оқибати бади истилои араб барои фарҳангу маданият. Нобуд карда шудани осори адабию маданияи тоисломии эронӣ ва тоҷикон. Ҳолати забон ва адабиёт дар давраи истило. Ташаккули адабиёти шуубӣ. Тарҷумаи осори паҳлавӣ ва арабӣ. Вакилони чараёни адабии шуубия. Вазъи илм ва маданияту фарҳанг дар асрҳои IX-X.
М6	Андарзномаҳои давраи сосонӣ ва арзиши адабии онҳо Адабиёти хатӣ дар замони ҳукмдории сулолаи Сосониён. Мавзӯи панду ахлоқ дар адабиёти давраи Сосониён. Андарзномаҳои адабиёти давраи Сосониён. “Андарзномаи Озарбоди Меҳрспандон” ва мазмуну мундариҷаи он. “Андарзи Хусрави Қубодон” ва аҳамияти тарбиявии он. “Ёдгори Бузургмеҳр” ва аҳамияти тарбиявии он.
М7	Адабиёти суғдӣ Адабиёти хатӣ дар замони ҳукмдории суғдиён. Мавзӯи панду ахлоқ дар адабиёти суғдӣ. Андарзномаҳои адабиёти давраи суғдиён. Катибаҳои адабиёти суғдӣ ва арзиши материалӣ, таърихӣ ва адабии онҳо. Асарҳо дар бораи қорнамоиҳои Рустами Достон. Хати суғдӣ ва

	омӯзиши он. Адабиёти хаттии суғдӣ ва арзиши таълимии он.
M8	Вазъи сиёсӣю ҷамъиятӣ, илмию маданӣ ва адабӣ дар аҳди истилои араб Истилои араб ва оқибатҳои он. Ҳолати забон ва адабиёт дар давраи истило. Ташкили давлатҳои Тоҳириён ва Саффорӣён. Ба сахни таърих омадани сулолаи Сомониён ва бунёди давлати мутамаркази соҳибистиклол. Аҳамияти ин давлат дар пешрафти ҳаёти ҷамъиятӣ, илмӣ ва маданӣ. Ривочи улуми динӣ ва вакилони он. Тараққиёти улуми дунявӣ. Ибни Сино ҳамчун олими машҳури ин давраи таърихӣ. Ҳулосаҳо оиди аҳамияти давлати соҳибистиклол дар ривочи илму фан.
M9	Нахустин шоирони порсигӯӣ Оғози шеърӣ тоҷикии форсӣ. Абулҷанбагии Самарқандӣ ва Аббоси Марвазӣ - аввалин шоирони порсигӯӣ. Шоирони дигари давр. Ташаккули адабиёти мумтоз. Доираҳои адабии давр. Бухоро ҳамчун маркази асосии адабӣ. Марказҳои дигари адабӣ. Мавзӯ ва ғояҳои асосии адабиёти асри X. Хусусиятҳои жанрии адабиёти асри X. Қасида ва намудҳои он. Маснависароӣ дар асри X. Вазъи ҳолати ғазал дар ин давр. Жанрҳои дигари шеърӣ. Масъалаи сабку услуб дар адабиёти асри X.
M10	Намояндагони адабиёти асри X. Шаҳиди Балхӣ ва Абӯшакури Балхӣ Шаҳиди Балхӣ. Ҷараёни зиндагӣ ва фаъолияти адабии Шаҳиди Балхӣ. Мавзӯ ва мундариҷаи ғоявии осори то ба мо расидаи шоир. Маҳорати шоир дар тасвири ишқ. Зиндагӣ ва меъроси адабии Абӯшакури Балхӣ. Робияи Балхӣ ва мазмуну мундариҷаи ашъори ӯ. Зиндагӣ ва мероси адабии Абӯшакури Балхӣ. Мазмун ва мӯҳтавои эҷодиёти Абӯшакури Балхӣ.
M11	Зиндагӣ ва мероси Робияи Балхӣ Ҳаёт ва эҷодиёти Робияи Балхӣ. Маҳорати шоира дар тасвири ишқ ва манзараҳои табиат. Абӯшакури Балхӣ ва «Офариннома»-и ӯ. Ҷараёни зиндагии Дақиқӣ ва «Шоҳнома»-и ӯ. Шоирони дигари давр. Ҳаёт ва фаъолияти Дақиқӣ. Масъалаҳои баҳсноки адабиётшиносӣ оиди таъин намудани зодгоҳи Дақиқӣ. Мероси адабии Дақиқӣ. Мавзӯ ва мундариҷаи меъроси адабии Дақиқӣ. Мазмун ва ғояи «Шоҳнома»-и Дақиқӣ. Сохти «Шоҳнома»-и Дақиқӣ. Омӯзиши ҷараёни зиндагӣ ва меъроси Дақиқӣ дар адабиётшиносии тоҷик.
M12	Ҳаёт ва фаъолияти Одамушшуаро Абӯабдуллоҳ Рӯдакии Самарқандӣ Тарҷумаи ҳоли Рӯдакӣ ва масъалаҳои баҳсноки он. Мероси адабии Рӯдакӣ ва жанрҳои он. Қасида ҳамчун рукни асосии эҷодиёти Рӯдакӣ. Мавзӯҳои асосӣ ва мундариҷаи ғоявии осори шоир. Таҳлили ғоявӣ-бадеии қасидаҳои «Васфи Бухоро», «Шикоят аз пирӣ» ва

	«Модари май». Афкори панду ахлокии шоир. Аҳамияти мероси адабии Рӯдакӣ дар тарбияи инсони комил ва ташаккули адабиёти мумтози тоҷик.
M13	Мазмун ва мундариҷаи ашъори Абӯабдуллоҳ Рӯдакии Самарқандӣ Мазмун ва мундариҷаи ашъори Абӯабдуллоҳ Рӯдакии Самарқандӣ. Мероси адабии Рӯдакӣ ва жанрҳои он. Таҳлили ғоявӣ-бадеии қасидаҳои «Васфи Бухоро», «Шикоят аз пирӣ» ва «Модари май». Афкори панду ахлокии шоир. Аҳамияти мероси адабии Рӯдакӣ дар тарбияи инсони комил ва ташаккули адабиёти мумтози тоҷик.
M14	Ҳаёт ва фаолияти Дақиқӣ Чараёни зиндагии Дақиқӣ. Мероси адабии Дақиқӣ. Мавқеи ӯ дар дарбори Сомониён. Оғози навиштани «Шоҳнома» ва тақдири минбаъдаи он. Қисмати «Шоҳнома»-и Дақиқӣ ва идомаи он аз ҷониби Фирдавсӣ. Дараҷаи омӯзиши рӯзгору осори Дақиқӣ аз ҷониби адабиётшиносон.
M15	Тарҷимаи ҳол ва ашъори Абулқосими Фирдавсӣ Чараёни зиндагии А.Фирдавсӣ. Таълифи «Шоҳнома» ва тақдири он. Муносибати Фирдавсӣ бо Султон Маҳмуди Ғазнавӣ. Таъқиби Фирдавсӣ аз тарафи Султон Маҳмуди Ғазнавӣ. Мазмун ва мундариҷаи дostonҳои «Шоҳнома»-и Абулқосими Фирдавсӣ.
M16	Мазмун ва мундариҷаи дostonҳои «Шоҳнома»-и Абулқосими Фирдавсӣ Мазмун ва мундариҷаи ғоявии «Шоҳнома». Инъикоси муборизаи некӣ ва бадӣ дар «Шоҳнома». Тарғиби ғояҳои ватандӯстӣ, инсондӯстӣ ва Худшиносии миллӣ дар образҳои мусбии асар. Силсилаи дostonҳои «Шоҳнома». «Достони захҳок». Достони «Рустам ва Сӯҳроб», «Достони Сиёвуш». Достони «Бежан ва Манижа». Аҳамияти «Шоҳнома». «Шоҳнома» ва замони мо.
M17	Адабиёти нимаи аввали асри XI ва намоёндагони он Ҳолати сиёсӣ ҷамъиятӣ ва маданияту адабии давр. Таъсири сиёсати давлатии Султон Маҳмуд ба адабиёт. Устувории анъанаҳои адабиёти асри X. Мавзӯ, мундариҷаи ғоявӣ, хусусиятҳои жанрӣ ва услубии адабиёти ин давр. Хусусиятҳои асосии адабиёти дарборӣ. Қасида ҳамчун жанри асосии адабиёти дарборӣ. Мавқеи тағаззул дар қасидаҳои ин давр. Мавзӯҳои ишқӣ ва тасвири табиат дар ташбиби қасида. Ҳолати қитъа, рубоӣ, маснавӣ ва ғазал дар ин давр. Дostonҳои лирикию эпикӣ ва эпикӣ таърихӣ. Сабку услуби назми дарборӣ. Хусусиятҳои бадеӣ ва аҳамияти эстетикӣ назми давр.
M18	Унсурӣ Балхӣ ва мероси адабии ӯ Маълумоти маъхазҳои адабӣ доир ба Унсурӣ. Дараҷаи омӯзиш ва нашри осори шоир. Тарҷумаи ҳоли Унсурӣ. Мероси адабии шоир. Девони Унсурӣ ва дostonҳои ӯ. Мавзӯ, мазмуни ғоявӣ, хусусиятҳои

	бадеӣ ва сабку услуби осори Унсурӣ. Ҳаёт ва фаолияти Фарруҳии Систонӣ. Мазмун ва мундариҷаи ашъори Манучехрии Домғонӣ. Ҷараёни зиндагӣ ва мероси адабии Фарруҳӣ. Қасоиди Фарруҳӣ ва мазмуну мундариҷаи он. Қасидаи «бо қорвони ҳулла» ва «Доғғоҳ»-и шоир. Фарруҳӣ – шоири тағаззулӣ. Ҷараёни зиндагӣ ва мероси адабии Манучехрӣ. Хусусиятҳои ғоявӣ-бадеии осори шоир. Саҳми Манучехрӣ дар икнишофи жанрҳои адабӣ. Мазмун ва мундариҷаи мусамматҳои Манучехрии Домғонӣ.
M19	Манучехрии Домғонӣ ва мероси адабии ӯ Ҳаёт ва фаолияти Манучехрии Домғонӣ. Мазмун ва мундариҷаи ашъори Манучехрии Домғонӣ. Қасоиди Манучехрӣ ва мазмуну мундариҷаи он. Манучехрӣ – шоири тағаззулӣ. Тасвири табиат дар ашъори Манучехрӣ. Хусусиятҳои ғоявӣ-бадеии осори шоир. Саҳми Манучехрӣ дар икнишофи жанрҳои адабӣ. Мазмун ва мундариҷаи мусамматҳои Манучехрии Домғонӣ.
M20	Фарруҳии Систонӣ ва мероси адабии ӯ Ҳаёт ва фаолияти Фарруҳии Систонӣ. Мазмун ва мундариҷаи ашъори Фарруҳии Систонӣ. Ҷараёни зиндагӣ ва мероси адабии Фарруҳӣ. Қасоиди Фарруҳӣ ва мазмуну мундариҷаи он. Қасидаи «бо қорвони ҳулла» ва «Доғғоҳ»-и шоир. Фарруҳӣ – шоири тағаззулӣ. Ҷараёни зиндагӣ ва мероси адабии Манучехрӣ. Хусусиятҳои ғоявӣ-бадеии осори шоир. Саҳми Фарруҳии Систонӣ дар икнишофи жанрҳои адабӣ.
M21	Ҳаёт ва эҷодиёти Носири Хисрав Таълимоти исмолия ва нуқтаҳои асосии он. Носири Хисрав пайрави ойини исмоилӣ. Тарҷумаи ҳоли Носири Хисрав: валодат, зодгоҳ, таҳсилот. Сафарҳои Носири Хисрав ва ойини исмолияро қабул кардани ӯ. Ба таъқиботи рӯҳониён дучор шудани Носири Хисрав. Солҳои охири ҳаёт. Мероси адабии Носири Хисрав: «Сафарнома», «Рӯшноинома», «Саодатнома» ва девони ашъори ӯ. Осори илмӣ- фалсафии ӯ: «Хони Ихвон», «Зод-ул-мусофирин», «Вачҳи дин», «Қомеъ-ул- ҳикматайн». Бо осори адабиаш шӯҳрат ёфтани Носири Хисрав. Мавзӯ, мундариҷаи ғоявӣ ва хусусиятҳои бадеию услубии осори Носири Хисрав.
M22	Намояндагони барҷастаи адабиёти асрҳои XI-XII. Ҷараёни зиндагӣ ва мероси адабии Муиззии Нишопурӣ Таъсири афкори исмолия, сӯфия ва риндӣ ба адабиёт. Доираи мавзӯ, мандариҷаи ғоявӣ, хусусиятҳои жанрӣ ва услубии адабиёти ин давр. Вакилони намоёни адабиёти нимаи дуюми асри XI ва асри XII: Анварии Абевардӣ, Адиб Собирӣ Тирмизӣ, Усмон Мухторӣ Ғазнавӣ, Ҳоконии Шервонӣ ва ғ. Мавқеи Муиззӣ дар таърихи адабиёти тоҷик. Дарҷаи тадқиқи ҳаёт ва эҷодиёти шоир. Мероси адабии Муиззӣ. Мавзӯ, мундариҷаи

	ғоявӣ ва Хусусиятҳои бадеии ашъори Муиззӣ.
M23	Тарҷимаи ҳол ва фаъолияти адабии Умари Хайём. Зухури чараёнҳои фикрии риндӣ, исмоилия ва сӯфия ва таъсири онҳо ба адабиёт. Умари Хайём яке аз пайравони ойини риндӣ. Маълумоти сарчашмаҳо дар бораи ҳаёту фаъолияти Хайём. Дараҷаи тадқиқи ҳаёту эҷодиёти шоир. Тарҷумаи ҳоли Умари Хайём: валодат, таҳсили илм ва камолот. Фаъолияти илмии Хайём дар он. Поёни ҳаёти шоир. Хайём -шоири рубоисаро. Мавзӯ ва мундариҷи ғоявии рубоиёти ӯ. Бахшҳо оид ба шумораи рубоиёти Хайём . Андешаҳои риндона дар рубоиёти Хайём . Хусусиятҳои услубӣ ва арзиши бадеии рубоиёти Хайём.
M24	Зиндагӣ ва мероси адабии Масъуди Саъди Салмон. Чараёни зиндагӣ ва мероси адабии Масъуди Саъди Салмон.Мавқеи Масъуди Саъд дар ҳаёти адабии давр. Дараҷаи тадқиқи ҳаёт ва эҷодиёти Масъуди Саъд. Девонҳои ашъори шоир. Таркиби девони форсии ӯ. Мавзӯ, мундариҷаи ғоявӣ, хусусиятҳои бадеию услубии ашъори шоир. Ҳабибсияҳои шоир. Масъуди Саъд - шоири навоар. Сўзанӣ – вакили барҷастаи адабиёти аҳди қарохонӣ. Омўзиши Сўзанӣ дар адабиётшиносии тоҷик. Тарҷумаи ҳоли шоир. Қуллии Сўзанӣ ва таркиби он. Мавзӯ, мундариҷа ва забону услуби ашъори Сўзанӣ. Маълумот дар бораи аҳвол ва осори Амъақи Бухорой. Рашидии Самарқандӣ, Алии Шатранҷӣ. Инкишофи наср дар асрҳои XI-XII ва навҳои он. Насри адабӣ-бадеӣ ва намунаҳои он. «Қобуснома»-и Унсурмулмаолии Кайковус ва мундариҷаи он. Тарғиби ахлоқи ҳамидаи инсонӣ дар асар. Аҳамияти маърифатӣ ва бадеии «Қобуснома». Забон ва услуби «Қобуснома». Захирии Самарқандӣ ва осори насрии ӯ. Адабиёти давраи истилои муғул.
M25	Тарҷимаи ҳол ва мероси адабии Низомӣ. Ҳавзаи адабии Озарбойҷон ва намояндагони он. Низомии Ғанҷавӣ ва дараҷаи омўзиши ҳаёт ва эҷодиёти ӯ. Тарҷумаи ҳоли шоир. Маснавиёти «Хамса»-и Низомӣ ва мазмуну мундариҷаи онҳо. Камолоти дostonҳои ишқӣ – романтикӣ дар эҷодиёти Низомӣ.
M26	“Хамса”-и Низомӣ ва таркиби он “Хамса”-и Низомӣ ва мундариҷаи он. Ба вучуд омадани анъанаи «Хамсанависӣ» ба адабиёти мумтози тоҷику форс. Таркиби “Хамса”-и Низомии Ғанҷавӣ. Мазмун ва мавзӯҳои “Хамса”. Истифодаи сюжетҳои халқӣ ва таърихӣ дар маснавӣ ва дostonҳои “Хамса”. Мавзӯи ишқ дар дostonҳои “Хамса”.
M27	Ҳаёт ва эҷодиёти Ҳоконии Шервонӣ. Интишори адабиёти форсизабон дар Озарбайҷон ва хусусиятҳои асосии он. Ҳоконии Шервонӣ бузургтарин шоири ин ҳавзаи адабии Озарбайҷон. Тарҷумаи ҳоли Ҳоконии Шервонӣ: валодат, таҳсили илм

	ва оғози ғаёлияти адабӣ. Сафарҳои Ҳоконӣ. Поёнии ҳаёти шоир. Мероси адабии Ҳоконӣ. Девони шоир ва таркиби он: қасоид, тарҷеъбанд, мусаммат, муқаттаот, рубоӣёт ва ғазалиёт. Ҳабсиёти Ҳоконӣ. Маснавии «Тӯҳфат-ул-ироқайн»-и шоир ва мазмуну мундариҷаи он. Тозагиҳо дар сабки ашъори Ҳоконӣ.
M28	Вазъи сиёсӣву иҷтимоӣ ва илмию адабии Мовароуннаҳру Хуросон ва Эрон дар давраи истилои муғул. Ҳуҷуми муғулҳо ба Мовароуннаҳр (1220) ва қуштору ҲВнрезии онҳо. Хароб шудани шаҳрҳо, нобуд шудани осори фарҳангӣ, илмӣ ва адабӣ. Сукути қувваҳои истеҳсолӣ ва эҷодӣ, ҳомӯш гардидани ҷароғи илму адабиёт. Сукути адабиёти дарбор ва қасидасарой. Ривочи адабиёт дар муҳити шаҳр ва мазмунану шаклан ғанӣ гардидани он. Мақоми асосӣ пайдо кардани жанри ғазал. Ривочи маснавии ахлоқӣ. Болоравии таъсири тасаввуф. Берун аз Мовароуннаҳру Хуросон дар шаҳрҳои ҷудогонаи Эрон, Туркияи шарқӣ ва шимоли Ҳиндустон ташкил ёфтани муҳити илмӣ ва адабӣ. Равнақи илмҳои ақлӣ-фалсафа, табиатшиносӣ ва риёзӣ. Бунёди расадхонаи Мароғ ва муҳити илмӣ он. Ҳаёти адабӣ, инкирози адабиёти дарбор ва қасидасарой. Ривочи адабиёт берун аз дарбор. Мазмунан ва шаклан ғанӣ гардидани адабиёт дар муҳити берун аз дарбор. Ривочи таърихнигорӣ. Китобҳои бузурги таърихӣ «Таърихи ҷаҳонкушо»-и Ҷувайнӣ, «Ҷомеъ-ут-таърих»-и Рашидиддин ва «Таърихи гузида»-и Ҳамдуллоҳи Муствафӣ.
M29	Зиндагӣ ва мероси адабии Саъдии Шерозӣ. Ҷараёни зиндаги Саъдӣ. Сафарҳои ӯ. Бозгашт ба ватан ва болоравии шӯҳрати Саъдӣ. Давраи ҳонаҷӯшиинии ӯ. Қуллии асарҳои Саъдӣ ва таркиби он. Ҷановат ва рангорангии жанрӣ ва шаклҳои шеърӣ осори ӯ. Лирикаи Саъдӣ. Мавқеи Саъдии Шерозӣ дар ғазалсароии форсу тоҷик ва таъсири ӯ дар ташаккули тоҷикӣ ғазали даврони сонӣ.
M30	Асарҳои ахлоқии Саъдии Шерозӣ «Бӯстон» ва «Ғулистон»-и Саъдӣ. «Бӯстон» чун маснавии ахлоқӣ. Сохт ва бобҳо, мавзӯҳои ахлоқии асар. Баррасии мазмунӣ боби аввали «Бӯстон» - «Дар адлу тадбири рой». Ақидаҳои инсонпарваронаи шоир дар ин боб. Аз рӯи манфиатҳои ҳалқ ҳукмронии золимо танқид кардани ӯ. Силсилаи образҳои подшоҳони одил ва золим дар ҳикоятҳои боб. «Ғулистон» чун асари нав дар таърихи адабиёти форсу тоҷик. Сохт, бобҳо ва мундариҷаи асар. Умумият ва фарқҳои «Ғулистон» ва «Бӯстон». Мазмунӣ бобҳои «Дар сирати подшоҳон» ва «Дар ахлоқи дарвешон». Образҳои ҳукмдорони одил ва золим, дарвешони ҷавонмард дар ҳикоятҳои ин ду боб.
M31	Зиндагӣ ва ғаёлияти адабии Амир Хусрави Деҳлавӣ. Ҳаёт ва ғаёлияти Амир Хусрави Деҳлавӣ. Омӯзиши Амир

	Хусрави Деҳлавӣ дар адабиётшиносии тоҷик. Меъроси адабии Амир Хусрави Деҳлавӣ. Мазмун ва мундариҷаи мероси адабии Амир Хусрави Деҳлавӣ. Амир Хусрав шоири ғазалсаро. Анъанаи хамсанависӣ дар эҷодиёти Амир Хусрави Деҳлавӣ. Идомаи анъанаи хамсасароӣ дар эҷодиёти Амир Хусрави Деҳлавӣ. Мазмун ва мундариҷаи маснавиҳои “Ҳамса”-и Амир Хусрави Деҳлавӣ. Мазмуни ғоявӣ ва мўҳтавиёти дostonҳои шоир. Мавзӯҳои “Ҳамса”-и Амир Хусрави Деҳлавӣ. Образи зан дар “Ҳамса”. Инъикоси воқеияти таърихӣ дар дostonҳои “Ҳамса”-и Амир Хусрави Деҳлавӣ.
М32	Ҳаёт ва эҷодиёти Убайди Зоконӣ. Чараёни зиндагии Убайди Зоконӣ. Убайд дар Бағдод ва Шероз. Рӯзгори бенавоёнаи ӯ дар айёми пирӣ. Қуллияти осори Убайд ва таркиби он. Мақоми баланди Убайд дар таърихи ҳаҷвнигории форсӣ-тоҷикӣ. Хусусиятҳои иҷтимоӣ, типӣ ва халқии ҳаҷвиёти ӯ. Убайд – ҳаҷвнависи навоар. Рангорангии услубии ҳаҷвиёти ӯ. Рисолаи «Ахлоқ-ул-ашроф»-и Убайди Зоконӣ. Услуби илмӣ-мунозиравии ин асар. Ба воситаи муқобилгузории ахлоқи разилаи ҳамзамонон («Мазҳаби мухтор») ба ахлоқи ҳамидаи гузаштагон («Мазҳаби мансух») фош карда шудани фасодии ахлоқи табақаи ашрофи замон. Баррасии масъалаҳои ахлоқии бобҳои асар ва ҳаҷви беамони табақаи ашроф дар ин масъалаҳо. Рисолаҳои дигари Убайд.
М33	Ҳофизӣ Шерозӣ ва девони ғазалиёти ӯ Давраи ҷавонии шоир. Таҳсил дар мактаб ва мадраса. Паҳн шудани овозаи шоирӣ Ҳофиз ва ба дарбори Худ даъват кардани ҳокимони кишварҳои гуногун, вале ватани Худро тарк накардани шоир. Девони ғазалиёти Ҳофиз ва шўҳрати оламгирӣ он. Ҳофиз - шоири ҷаҳонбин. Мавзӯ ва мўҳтавиёти ғазалҳои Ҳофиз. Инқилоби Ҳофиз дар жанри ғазал, аз як мавзӯ (ишқ) ба мавзӯҳои бисёр гузашта, мазмунан бой гардидани ғазал. Ғазалҳои Ҳофиз чун ҷавобгӯи мазмунҳои дарду доғ ва орзуву армонҳои инсон. Мазмунҳои ҳаётии онҳо. Ғояи гуманистии ғанимат шумурдани умр ва XVш гузаронии зиндагӣ дар ғазалҳои Ҳофиз. Ба шакли риндию майпарастӣ ифода гардидани ғояи ҳаётдўстии ғазалҳои шоир.
М34	Камолӣ Хўҷандӣ ва девони ғазалиёти ӯ. Омӯзиши Камол дар адабиёти тоҷик. Давраи зиндагии Камол дар Мовароуннаҳр. Ҳичрати шоир ба Эрон (Табрез) ва шўҳрат ёфтани ӯ. Камол дар Сарой – пойтахти давлати Олтин Ёрда. Бозгашти шоир ба Табрез ва поёни умри ӯ. Девони ғазалиёти Камол ва шўҳрати он. Наشرҳои девони Камол. Камол чун шоири лирики ғазалсаро. Мавзӯ ва мўҳтавиёти ғазалҳои Камолӣ Хўҷандӣ. Ишқ чун мавзӯи асосии ғазалиёти Камол. Ба восита ва дар пардаи ишқ ифода ёфтани мазмунҳои ғайриишқии озодфикрона дар ғазалиёти ӯ. Самимияти эҳсосоти ошиқона ва садоқати бепоёни ӯ нисбат ба маҳбуба.

M35	Ҳаёти сиёсӣ, фарҳангӣ, адабӣ дар охири асри XIV ва асри XV Зухури Амир Темур ва парокандагии сиёсии Мовароуннахрро хотима дода, давлати бузурги муттамарказро ба вуҷуд овардани ӯ. Оромӣ ва тараққии ҳарҷонибаи Мовароуннахр дар аҳди Улуғбек ва Хуросон дар аҳди Шохрух. Вазорати Алишер Навоӣ ва ислоҳоти ӯ дар умури давлатӣ. Шароити мусоид ба вуҷуд овардани давлати муттамаркази темурӣ барои ривочи фарҳанг, илм ва адабиёт. Самарқанд ва Ҳирот чун марказҳои бузурги фарҳангӣю илмӣ ва адабии Мовароуннахр ва Хуросон. Нақши Улуғбек дар Ривочи илмҳои табиатшиносӣ ва ҳақиқ. Ривочи бисобиқаи анвои санъатҳо: ҳаттотӣ, рассомӣ, мусиқӣ ва ғайра. Камолитдин Беҳзод – асосгузори мактаби бузурги санъати наққошӣ. Намояндагони барҷастаи адабиёти давр. Зулхиссонӣ дар адабиёт. Дӯстӣ ва ҳамкориҳои эҷодии Ҷомӣ ва Навоӣ. Ривочи назира ва татаббуъот. Ривочи насри бадеӣ ва барҷастатарин намунаҳои он. Ривочи адабиётшиносӣ. Тазкираҳои Навоӣ ва Давлатшоҳ. Ривочи назирасароӣ дар адабиёт. Достонсароӣ ба тариқи назира ба “Ҳамса”-ҳои Низомӣ ва Амир Хусрав. Шӯҳрати Ҷомӣ ва Навоӣ дар жанри достон. Ривочи жанри муаммо. Ривочи пайравӣ ва татаббуъ ба ғазалҳои Ҳофиз. Инкишофи наср. Асарҳои мансури бадеӣ- ахлоқӣ: “Баҳористон”-и Ҷомӣ, “Анвори Сухайлӣ”-и Ҳусайн Воизи Кошифӣ, “Ҳусну Дил” ва “Шабистони ҳаёл”-и Фаттоҳии Нишопурӣ. Дар риштаҳои назария, санъати шеър ва таърихи адабиёт тараққӣ кардани адабиётшиносӣ.
M36	Ҳаёт ва эҷодиёти Абдурахмони Ҷомӣ. Омӯзиши Ҷомӣ дар адабиётшиносии тоҷик. Ҷараёни зиндагии Ҷомӣ. Давраи таҳсили ӯ. Аз таҳсили илмҳои дунявӣ ва динӣ ба таҳсили илмҳои ботинӣ тасаввуф гузаштани ӯ. Сафарҳои ӯ ба Самарқанд барои таҳсил ва дидор бо Ҳоча Ахрор. Ҷомӣ чун арбоби тариқати нақшбандӣ. Ба эҳтиром ва ғамхории арбоби давлатӣ ва аҳли илму адаб ихота гардидани Ҷомӣ. Куллиёти Ҷомӣ ва асарҳои таркиби он. Маснавӣ ва достонҳои таркиби «Ҳафт авранг» ва нақши таълимоти тасаввуф дар онҳо.
M37	Достон ва маснавҳои «Ҳафт авранг»-и Ҷомӣ. «Саломон ва Абсол» чун достони ишқии рамзӣ – тасаввуфӣ. «Юсуф ва Зулайхо»-и Ҷомӣ – барҷастатарин достони ишқӣ. Таҳлили образҳои марказии достон. Мазмунӣ мухтасар ва хусусиятҳои достони «Лайлӣ ва Мачнун». Достони «Ҳирадномаи Искандарӣ» - куллаи эҷодиёти Ҷомӣ. Ба баёни андешаҳо – оид ба ҳикмату хирад ва адлу дод бахшида шудани ин достон. Ба пояи баланд расидани орзуи шоирон ва мутафаккирони гузашта доир ба подшоҳи одили бомаърифат дар «Ҳираднома»-и Ҷомӣ.
M38	Намояндагони барҷастаи адабиёти асри XV: Ҳоча Исматӣ

	Бухорой ва Давлатшоҳи Самарқандӣ. Роҳи зиндагӣ ва эҷодии Хоҷа Исмат. Фаёлияти Хоҷа Исмат ҳамчун маликушшуарои дарбори Халил Султон-ҳукмдори теурии Самарқанд. Баъди аз салтанат барканор шудани Халил Султон ба тариқат рӯй оварда, ба зодгоҳаш Бухоро баргашта, то охири умр чун шоири мутасаввиф эҷод кардани ӯ. Девони ашъори ҳаҷман бузург ва достони “Иброҳими Адҳам”-и Хоҷа Исмат. Ғановати мазмуни ашъори девони ӯ. Оҳангҳои озодфикрии сӯфиёна ва риндӣ дар ғазалҳои Хоҷа Исмат. Ҳаёти Давлатшоҳ ва фаёлияти ӯ дар маркази адабии Ҳирот. “Тазкиратуш-шуаро”-и Давлатшоҳ. Сохт ва таркиби он. Аҳамияти тазкираи Давлатшоҳ чун манбаи адабӣ.
М39	Ҳусайн Воизи Кошифӣ ва асарҳои ахлоқи ӯ Ҳаёти Ҳусайн Воиз. Осори адабӣ, илмӣ, ахлоқӣ, тасаввуфии ӯ. Ҳусайн Воиз—адиби мутабаҳхир ва ба риштаҳои гуногуни илму адаб ва ҳунар тааллуқ доштани осори ӯ. Маълумот дар бораи муҳимтарин асарҳои адабии ӯ- “Анвори Сухайлӣ” (“Калила ва Димна”), “Ахлоқи Мӯҳсинӣ” ва “Футувватномаи Султонӣ”.
М40	Камолитдин Биноӣ ва мероси адабии ӯ Камолитдин Биноӣ ва рӯзгори ӯ. Камолитдин Биноӣ ва мероси адабии ӯ. Камолитдин Биноӣ ва поэтикаи ашъори ӯ. Асарҳои таърихии адиб. Мавқеи Камолитдин Биноӣ дар маснависароӣ. “Беҳрӯзу Баҳром” маснавии ахлоқӣ. Таҳлили ғоявӣ-мазмунии маснавии мазкур.
М41	Адабиёти асри XVI. Ҳаёти адабӣ дар асри XVI Барқарор гардидани ҳокимияти Шайбонӣ ва Аштархонӣ дар Мовароуннаҳр. Аҳди хонии Абдуллоҳон ва Имомқулиҳон – давраи ором ва тараққиёти Мовароуннаҳр. Болоравии низову кашмакашҳои дохилии хонадонҳои ҳукмрон. Таназзули тадриҷии ҳамаҷонибаи кишвар. Бад шудани аҳволи зиндагии мардум. Ба роҳи тараққиёти мустақил даромадани адабиёти тоҷик. Бад шудани аҳволи зиндагии аҳли адаб ва қувват гирифтани оҳангҳои шикасту эътироз дар адабиёт. Вакилони барҷастаи адабиёти ин аҳд. Сарчашмаҳои адабиёти асри мазкур дар Ҳирот, баъзе манотиқи Хуросон, Мовароуннаҳр-шаҳрҳои Самарқанду Бухоро ва водии Фарғона арзи андом кардани адабиёти тоҷик. Хусусиятҳои ба худ хос ва аз ҳамдигар фарқкунандаи марказҳои адабиёти тоҷик (Ҳирот, Самарқанд, Бухоро). Истифодаи жанрҳои маъмулии назму наср. Тамоилҳо. Муносибат ба адабиёти давраҳои пешина ва саромадони суҳан.
М42	Аҳвол ва осори Ҳилолӣ. Ҳилолӣ аз назари сарчашмаҳо. Муносибати муаллими фан ба маълумоти сарчашмаҳо. Сатҳи омӯзиши ҳаёт ва фаёлияти эҷодии шоир. Хидмати Камол Айнӣ дар тадқиқи аҳвол ва асори Ҳилолӣ ва

	чопи ашъори ӯ. Дар рисолаи К.Айнӣ мувофиқи таъб баррасӣ нагардидани ғазалиёти шоир. Пояҳои рӯзгори шоир Ҳилолӣ ва муҳити адабии Ҳирот. Ҳилолӣ ва Навоӣ. Шаҳодати шоир. Тавсифи осор. Ҳилолӣ-шоирӣ шўҳратёри лирик. Хидмати шоир дар тақомули ғазали ошиқона. Нозӣ маъшуқа ниёзи ошиқ. Маснавиҳои «Шоҳу Гадо», «Сифот ул-ошиқин» ва «Лайли ва Маҷнун». Ҳилолӣ ва замони он.
M43	Восифӣ: мухтасари пояҳои рӯзгор. Аҳамияти «Бадоеъ ал-вақоеъ» дар омӯзиши таърихи фарҳанг ва ҳунар. Хидмати А.Н.Болдырев перомуни дастрас намудани дастхати «Бадоеъ ал- вақоеъ» дар Самарқанди қабл аз ҷанги дуҷуми ҷаҳон. Аҳамияти монографияи ҳамин олим дар омӯзиши Восифӣ. Таъбу нашри ёддоштҳои Восифӣ дар Москва (1961) ва Техрон (1972). Хидмати таърихии Айнӣ бобати ба аҳли илму адаб шиносонидани симо ва осори Восифӣ. Сохти «Бадоеъ ал-вақоеъ», аҳамияти гуфторҳои Восифӣ барои шинохти ҳаёти маданияту адабии охириҳои асри XV ва ибтидои асри XVI Хуросону Эронро Мовароуннаҳр. Ғазалиёт ва қасидаҳои ҷавобияи Восифӣ. Восифӣ ва рӯзгори мо.
M44	Абдурахмон Мушфиқӣ ва хусусияти осораи. Мушфиқӣ аз назари сарчашмаҳо. Пояҳои рӯзгори шоир. Мушфиқӣ дар Самарқанд. Сафари Мушфиқӣ ба Ҳинд ва таассуроти ҷунин мусофират. Тавсифи осор. Доираи мавзӯӣ. Тавсифи образҳо. Муносибати Мушфиқӣ ба суннатҳои адабӣ. Навпардозӣҳо дар ғазалиёт. Сабки шеъри Мушфиқӣ. Мушфиқӣ ва эҷодиёти даҳони халқ.
M45	Ҳаёти сиёсӣ ва адабӣ дар асри XVII Сарчашмаҳои омӯзиши адабиёти ин давр. Ваъзи шаклҳои шеърӣ. Сатҳи инъикоси рӯзгори мардуми аҳди аштархонӣ дар осори шуарои замон. Тамоюлҳои адабӣ. Робитаи муҳити адабии Бухорову Самарқанд бо Эронро Ҳиндустон. Вакилони барҷастаи адабиёти ҳамин аср: Сайидо, Фитрат, Мулҳам, Шавкат, Нозими Ҳиротӣ.
M46	Сайидо – бузургтарин шоирӣ асри XVII. Сайидо – яке аз шоирони бузурги асри XVII. Сатҳи омӯзиши аҳвол ва осори Сайидо. Тавсифи анвои назм. Доираи мавзӯӣ таълифоти шоир. Сайидо-вакили барҷастаи адабиёти доираи ҳунармандӣ. Муносибати шоир ба тарзи идораи аштархониҳо. Инъикоси рӯзгори муташанниҷи мардум ва вазъи харобиовари Мовароуннаҳр дар ғазалиёти ва маснавии Сайидо.
M47	Тарҷумаи ҳол ва мероси адабии Фитрати Зардӯзи Самарқандӣ Тарҷумаи ҳоли Фитрати Зардӯзи Самарқандӣ. Фитрати Зардӯзи Самарқандӣ ва мероси адабии ӯ. Муҳити адабии Самарқанд ва Бухоро дар тарбияи Фитрати Зардӯзи Самарқандӣ Мазмун,

	мундарича ва мўхтавои ашъори шоир. Маҳорати шоир дар офариниши образҳои бадеӣ. Омӯзиши мероси адабии Фитрати Зардӯзи Самарқандӣ дар адабиётшиносии тоҷик. Афсурдагии ботинӣ дар ашъори шоир.
M48	Аҳвол ва осори Мулҳами Бухорӣ Тарҷумаи ҳоли Мулҳами Бухорӣ. Мулҳами Бухорӣ ва мероси адабии ӯ. Муҳити адабии Самарқанд ва Бухоро дар тарбияи Мулҳами Бухорӣ. Мазмун, мундарича ва мўхтавои ашъори шоир. Маҳорати шоир дар офариниши образҳои бадеӣ. Омӯзиши мероси адабии Мулҳами Бухорӣ дар адабиётшиносии тоҷик. Афсурдагии ботинӣ дар ашъори шоир.
M49	Бедил ва хусусияти осораш. Адабиёти форсизабони ҳавзаи Ҳинд дар асри XVII. Тавсифи мухтасари ҳаёти адабӣ дар аҳди Аврангзеб ва ворисонаш. Тадқиқи аҳвол ва осори Бедил. Пояҳои рӯзгори шоир. Ҳамчун Бедил Дехлавӣ машҳур ва манзур шудани ӯ дар Эрон. Тавсифи Куллияти шоир (интишороти матбааи Сафдари Бомбай, матбааи Франклин Кобул, интишороти Техрон). Бедил шоири лирик ва эпик. Маснавии «Ирфон» ва дигар маснавиҳо. Насри Бедил: «Чаҳор унсур», «Руқаот», «Нукот». Бедил – вакили барҷастаи сабки ҳиндӣ. Бедил ва замони мо (гиромидошти шоир дар Ўзбекистон, Афғонистон ва Эрон). Маҳфилҳои Бедилшиносӣ. Пайравӣ ва мухлисони Бедил дар Осиёи Марказӣ (адабиёти тоҷик, ўзбек, туркман). Хулосаи дарс ва фанни таърихи адабиёти асрҳои XVI-XVII.
M50	Тарҷумаи ҳол ва мероси адабии Зебуннисо Тарҷумаи ҳоли Зебуннисо. Зебуннисо духтари шоҳ Аврангзеб. Мазмун, мундарича ва мўхтавои ашъори шоира. Маҳорати шоира дар офариниши образҳои бадеӣ. Омӯзиши мероси адабии Зебуннисо дар адабиётшиносии тоҷик. Афсурдагии ботинӣ дар ашъори шоира.
M51	Тарҷумаи ҳоли Мирзо Содикӣ Муншӣ. Маълумоти сарчашмаҳо дар бораи Мирзо Содик ва дараҷаи тадқиқи ҳаёту эҷодиёти ӯ. Валодат ва таҳсил. Ба дарбор кашида шудани шоир ва ба вазифаи дарбордориву муншӣ таъйин шудани ӯ. Фаъолияти мадҳасароии шоир. Аз дасисаҳои дарборӣ ба танг омадани шоир ва эътирози шикваҳои ӯ аз ҳаёти дарборӣ. Поёни умри шоир ва ба Дарвоз бадарға шудани ӯ. Вафоти шоир дар (соли 1819) дар шаҳри Қаршӣ. Эҷодиёти Мирзо Содикӣ Муншӣ ва мазмуну мундариҷаи он. Мероси адабии Мирзо Содик. Ашъори лирикийи шоир ва доираи мавзӯоти он. Идомаи анъанаҳои назми мумтоз дар лирикаи Мирзо Содик. Ашъори мадҳавӣ, васфи табиат дар шеърҳои шоир. Оҳангҳои шикоятӣ ва норизоӣ аз муҳит дар ашъори шоир. Хусусиятҳои услубию бадеии ашъори Мирзо Содик. Маснавӣ ва мавқеи он дар эҷодиёти Мирзо Содик. Инъикоси воқеияти замон дар

	маснавиёти шоир. Таҷассуми харобии мамлакат, нодорию бенавоии мардум, танқиди зулму залолат дар маснавиёти Мирзо Содик. Таъсири вай ба инкишофи минбаъдаи адабиёти тоҷик.
M52	Тарҷумаи ҳоли Ҷунаидуллоҳи Ҳозик. Маълумоти маъхазҳо, дараҷаи тадқиқи ҳаёту эҷодиёти ӯзик. Валодат ва таҳсилоти шоир. Робита пайдо кардани Ҳозик бо дарбор. Зиндагии шоир дар дарбори подшоҳони манғит. Сафарҳои Ҳозик ба Қўқанд ва Хоразм. Бозгашти шоир ба Бухоро ва фирор ба Шаҳрисабз. Поёни ғочаангези зиндагии Ҳозик. Девони ашъори Ҳозик ва таркиби он. Мавзӯҳои асосии лирикаи шоир. Шикоятҳои иҷтимоӣ дар ашъори лирикӣ. услуби шеърсароии Ҳозик. Маснавиёти Ҳозик. Достони «Юсуфу Зулайҳо» ва мавқеи он дар эҷодиёти шоир. Образҳои асосии достон ва мушаххасоти онҳо.
M53	Вазъи сиёсӣ-иқтисодӣ ва маданӣ-адабӣ дар нимаи дуюми асри XIX ва ибтидои асри XX. Забт гардидани Осиёи Марказӣ аз ҷониби Россияи подшоҳӣ ва оқибатҳои он. Дигаргуниҳои сиёсӣ - иҷтимоӣ, иқтисодӣ ва илмӣ - маданияи Туркистон ва аморати Бухоро. Сиёсати мустамликадорӣ Россияи подшоҳӣ ва афзоиши зулму бедодӣ дар осиёи марказӣ дар ин давра. Толону торочшавии боигарӣҳои кишвар ва поймолгардӣ ҳуқуқҳои инсонӣ мардуми маҳаллӣ. Таъсири воқеаҳои сиёсӣ ҷамиятӣ ба ҳаёти маданияи Осиёи Марказӣ ва ба манфиатҳои ҳукуматдорони рус нигаронида шудани он. Баҳробардориҳои зиёиёни пешқадами мардуми маҳаллӣ аз навгонҳои илму фанни аврупоӣ. Ташаккули афкори нави ҷамиятӣ ва таъсири он ба ҳаёти адабӣ. Ба майдон омадани адабиёти маорифпарварӣ ва вакилони он. Сафарҳо ба Аврупо ва мамлакатҳои Шарқи мусулмонӣ ва таъсири он ба ҷаҳонбинии мардони хирад. Ташаккули адабиёти маорифпарварӣ ва хусусиятҳои он. Вакилони адабиёти маорифпарварӣ. Маорифпарварӣ ҳамчун ҷараёни иҷтимоӣ ва адабӣ. Ғоя ва масалаҳои асосии вакилони адабиёти маорифпарварӣ. Ташаккули афкори нави ҷамиятӣ ва ифодаҳои он дар ҳаракати ҷадидия. Ҳаракати ҷадидия ва моҳияти асосии он. Омилҳои асосии пайдоиши ҳаракати ҷадидия дар кишвари Туркистон. Таҷаддудхоҳӣ ҳамчун ҳаракати иҷтимоӣ ва адабӣ. Ҳаёти адабӣ дар ибтидои асри XX. Таъсири воқеияти сиёсӣ – иҷтимоӣ ба болоравии ҳаёти маданӣ ва адабиёти бадеӣ. Қаламрави адабиёти тоҷик дар ибтидои асри XX. Самарқанд ҳамчун маркази адабӣ. Хусусиятҳои ҳоси доираҳои адабии Бухоро, Самарқанд, Хучанд ва Бадахшон. Равияҳои адабии давр. Адабиёти ҷадида ва хусусиятҳои асосии он. Ташаккули адабиёти ҷадида ва омилҳои асосии он. Мавзӯҳои асосии адабиёти ҷадид. Танқиди иллатҳои ҷамиятӣ ва тарғиби илму маърифати замонавӣ ҳамчун мавҷи асосии адабиёти ҷадидӣ. Ғояи маърифатнокшавӣ ва барқарор намудани мавқеи

	миллати мусулмон дар миқёси дунё асоси мундариҷаи ғоявии адабиёти ҷадидӣ. Тарғиби ғояи истиқлолияти миллӣ дар адабиёти ҷадидӣ. Хусусиятҳои жанрии адабиёти ҷадида.
M54	Аҳвол ва осори Аҳмади Дониш. Дараҷаи омӯхта шудани эҷодиёти Аҳмади Дониш. Тарҷумаи ҳоли Аҳмади Дониш. Сафарҳои Дониш ба Петербург ва таъсири онҳо ба инкишофи ҷаҳонбинии ӯ. Мероси адабӣ ва илмӣ Аҳмади Дониш: «Меъёр – ут -тадоюн», «Манозир-ул кавокиб», «Рисола-фи-аъмол-ил-кура», «Рисолаи таърихӣ», «Рисола дар назми тамаддун ва таовун» ва хусусиятҳои онҳо. Назми Аҳмади Дониш. Инъикоси ақидаҳои маорифпарварии Дониш дар «Наводир-ул вақоеъ». Сохт ва таркиби «Наводир-ул-вақоеъ». Арзиши илмӣ, таърихӣ ва бадеии ин асар.
M55	Зиндагиномаи Қорӣ Раҳматуллоҳи Возеҳ. Ҷараёни зиндагӣ ва фаъолияти адабии Возеҳ. Сафари Возеҳ ба Ҳичоз ва таъсири он ба ҷаҳонбинии ӯ. Мероси адабӣ-илмӣ Возеҳ. Таърихи «Тӯҳфат-ул - аҳбоб» ва аҳамияти адабӣ – таърихии он. «Кони лаззат ва хони неъмат» ва «Ақоид-ун нисо»: хусусиятҳои ғоявӣ, бадеӣ, услубии ин асарҳо. «Савонеҳ-ул-масолик» ва инъикоси ақидаҳои маорифпарварӣ дар он. Лирикаи Возеҳ ва хусусиятҳои ғоявӣ жанрии онҳо. Мавзӯи шикоятӣ иҷтимоӣ дар лирикаи Возеҳ.
M56	Ҳаёт ва фаъолияти эҷодии Савдо. Лирикаи Савдо ва хусусиятҳои ғоявӣ – бадеии он. Ҳаҷвия ва мутоиботи шоир. Ҳаҷвиёти Савдо. Ашъори атъимавии шоир. Лирикаи иҷтимоии Савдо. Мақоми ин шоир дар адабиёти маорифпарварии тоҷик. «Музҳикот»- и Савдо ва хусусиятҳои ғоявӣ бадеии он.
M57	Ҳаёт ва мероси адабии Шамсиддин Шохин. Ашъори лирикии Шохин ва мавзӯю мазмунҳои ғоявии онҳо. Идомаи анъанаи дostonсарой дар эҷодиёти Шохин ва «Лайли ва Мачнун» - и ӯ. «Тӯҳфаи дӯстон» - маснавии ахлоқӣ - иҷтимоӣ. «Бадоеъ – ус - саноеъ» - асари шаклан нави мансур. Воситаҳои тасвири бадеӣ ва мавқеи онҳо дар осори шамсиддин Шохин. Маҳорати поэтикии Шамсиддин Шохин.
M58	Мирзо Сирочи Ҳаким. Тарҷумаи ҳоли Мирзо Сироч ва фаъолияти адабии ӯ. Тадқиқи аҳвол ва осори адиб дар илми адабиётшиносии тоҷик. «Тухафи аҳли Бухоро» ҳамчун асари сафарномавӣ. Инъикоси фикрҳои пешқадам ва ақидаҳои маорифпарварӣ тараққиҳоҷӣ дар асар. Сабк ва услуби асар. Осори манзуми Мирзо Сироч ва арзишҳои он. Мирзо Сироч шоири навардоз. Ақидаҳои танқидии Мирзо Сироч дар бобати шеърӣ шоирӣ. Аҳамияти эҷодиёти Мирзо Сироч дар ташаккули афкори нави ҷамъиятӣ.
M59	Садри Зиё ва аҳамияти таърихии навиштаҳои ӯ.

	Тарчимаи ҳоли Шарифчон Махдуми Садри Зиё. Дарачаи тадқиқи аҳвол ва осори Садри Зиё. Садри Зиё сарвари маҳфили адабии чавонони рӯшанфикри Бухоро. Садри Зиё ва Садриддин Айнӣ. Фаъолияти адабии Садри Зиё. «Наводири Зиёия», «Рӯзнома», «Тазкират-ул-хаттотин», «Тазкори ашъор», «Тазират-ул-ҳумақо» муҳимтарин асарҳои Садри Зиё. Ҷоҳиҳои соҳаҳои охири ҳаёти ӯ.
М60	Абдурауфи Фитрат вакили намоёни адабиёти марҳилаи таҷаддудхоҳӣ. Ҷараёни зиндагӣ, дарачаи тадқиқи аҳвол ва осори шоир. Таҳсили илм ва оғози фаъолияти адабии Фитрат. «Сайҳа» ҳамчун маҷмӯаи ашъори миллӣ. «Баёноти сайёҳи ҳинд» ва мазмуну мундариҷаи ғоявии он. «Мунозира» ва таърихи таълифи он. «Мунозара» асари сифатан нави насрӣ- публитсистӣ. Фитрат - асосгузори насри бадеии нав дар адабиёти тоҷик. Фитрат - драматург. Фаъолияти илмӣ, адабӣ ва ҷамъиятии Фитрат дар давраи ҳукумати шӯро. Қурбони давраи шахспарастӣ ва мафкураи мустабиди коммунистӣ гардидани Фитрат. Аҳамияти осори Фитрат дар замонаи мо.
М61	Саидахмад Сиддиқии Аҷзӣ ва зиндагиномаи ӯ. Ҷараёни зиндагии шоир. Дарачаи тадқиқи аҳвол ва осори Саидахмади Аҷзӣ. Оғози фаъолияти адабӣ ва пайванди он бо анъана. Дигаргунии фикрӣ дар ҷаҳонбинии шоир. Ба ҳаракати ҷадидия рӯй овардани Аҷзӣ. Лирикаи Аҷзӣ ва моҳияти иҷтимоии он. Ифодаёбии ғояҳои Худшиносии миллӣ дар ашъори тоҷикӣ ва ўзбекии шоир. «Мирёти ибрат» ҳамчун асари ифодакунандаи ғояи истиқлолияти миллӣ. Сюжети дoston ва образҳои он. Аҳамияти дoston дар замони мо. «Анҷумани арвоҳ» ва моҳияти иҷтимоии он. Танқиди уламои иртиҷоӣ ва сохти пӯсидаи аморати Бухоро дар маснавӣ. Аҳамияти эҷодиёти Аҷзӣ дар пойдоршавии истиқлоли миллӣ.
М62	Тошҳочаи Асирӣ ва фаъолияти эҷодии ӯ. Тарчимаи ҳол ва фаъолияти адабии Асирӣ. Ақидаҳои маорифпарварӣ ва тараққиохоҳиро фаро гирифтани осори шоир. Асирӣ ва Аҳмади Дониш. Асирӣ ва Аҷзӣ. Аҳамияти эҷодиёти Асирӣ. Ашъори лирики Тошҳоча Асирӣ. Маснавии «Тимсол» ва мазмуну мундариҷавии ғоявии он.
М63	Равияи суннатгарой дар адабиёти ибтидои асри XX. Мавзӯӣ, мундариҷаи ғоявӣ ва хусусиятҳои бадеии осори идомадиҳандагони анъанаҳои адабӣ. Мавзӯи ишқу ошиқӣ ҳамчун мавзӯи асосии ин равияи адабӣ. Ифодаёбии мавзӯи танқиду ҳаҷви иллатҳои иҷтимоӣ, шикаст аз беқадрии илму дониш, беадолатии ҳукуматдорон, ахлоқи разилонаи аҳли ҷоҳ ва амсоли он дар осори намояндагони ин равия. Давоми суннатҳои адабӣ аз лиҳози шакли бадеӣ, сабку услуб ва воситаҳои тасвири бадеӣ. Сипандӣ, Ҳодӣ, Васлӣ, Туғрал, Тамкин, Хочи Ҳусайни Хатлонӣ ҳамчун намояндагони

	ин равияи адабӣ.
M64	Саидахмади Васлӣ. Тарчимаи ҳоли Васлӣ. Девонҳои ашъори шоир. Дараҷаи тадқиқи мавзӯ. Васлӣ-шоири зулласонайн. Доираи мавзӯот ва мазмуни ғоявии осори шоир. Мақоми мавзӯҳои ишқ, шикоятӣ иҷтимоӣ ва ҳасби ҳол ва мазмунҳои орифона дар лирикаӣ шоир. Ақидаҳои маорифпарварии Васлӣ. Тарғиби илму дониш ва мактабу маориф, танқиди рӯҳониёни иртиҷой дар ашъори шоир. Васлӣ - олими намоёни давр. Мақоми Васлӣ дар адабиёти тоҷикӣ ўзбеки ибтидои асри XX.
M65	Накибхони Туғрал. Ҷараёни зиндагӣ ва ғайолиятӣ адабии Туғрал. Камолоти эҷодӣ шоир. Девони Туғрал ва таркиби он. Мавзӯ ва мундариҷаи асосии назми Туғрал. Маҳорати шоир дар тасвири ишқ. Сабаку услуби ашъори Туғрал. С.Айнӣ дар хусуси сабаку услуби шоир. Санъатҳои бадеии осори шоир.
III Тавсия ва нишондодҳо оиди машғулоти амалӣ: амалӣ (А) Мавзӯҳои машғулоти амалӣ аз рӯи фанни мазкур дар қарори зайл аст:	
A1	Мутолиаи пораҳо аз “Авасто” ва таҳлили мазмун ва шакли бадеии онҳо: сабаки баён, воситаҳои бадеӣ, хусусияти жанрии онҳо
A2	Ҳониши пораҳо аз китоби “Бундаҳишн” ва таҳлили мазмуни он
A3	“Ёдгории Зарирон” ва мазмуну мундариҷаи он
A4	Шеърӯ адаб дар аҳди Сосониён
A5	“Андарзномаи Озарбоди Меҳроспандон” ва “Ёдгори Бузургмеҳр” ҳамчун сарчашмаҳои адабии адабиёти асрҳои миёна
A6	Мазмун, мундариҷа ва маҳорати шоирии Рӯдакии Самарқандӣ.
A7	Мавзӯ ва сабаки ашъори Абӯ Алӣ ибни Сино.
A8	Мазмун ва мундариҷаи осори адабии Унсурии Балхӣ
A9	Бадеияти ашъори Манучехрӣ ва таҳлили он
A10	Мазмун ва мундариҷаи ашъори Фаррухӣ
A11	Мазмун ва мўҳтавои “Сафарнома”-и Носири Хисрав
A12	Анварии Абевардӣ ва маҳорати шоирии ӯ
A13	Инъикоси мавзӯҳои ғалсафӣ ва иҷтимоӣ дар рубоӣҳои Умари Хайём
A14	Мавзӯ ва мундариҷаи достон ва маснавиҳои таркиби «Ҳамса»-и Низомӣ
A15	Ғаҳриддини Гургонӣ ва мероси адабии ӯ
A16	Ғазалиёти Саъдии Шерозӣ ва мазмуну мундариҷаи он
A17	Мазмун ва мундариҷаи достон ва маснавиҳои “Ҳамса”-и Амир Хусрави Деҳлавӣ
A18	«Рисолаи дилкушо»-и Убайди Зоконӣ ва мазмуну мундариҷаи он

A19	Ғазал ва масъалаи таҳаввули он дар осори Ҳофиз. Сохтмон ва муносибати маънавию мантиқии байни байтҳои ғазали Ҳофиз
A20	Санъатҳои бадеии ғазалиёти Камоли Хўҷандӣ
A21	Сохт ва таркиби “Баҳористон”-и Абдурахмони Ҷомӣ
A22	Бадеияти ғазалиёти Ҷомӣ
A23	Алишер Навоӣ ва мазмуну мундариҷаи “Девони Фонӣ”-и ӯ
A24	Осори Ҳилолӣ ва муҳтавиёти он
A25	Хусусиятҳои бадеии “Бадоеъ-ул-вақоъ”-и Восифӣ
A26	Камолиддини Биноӣ ва мероси адабии он.
A27	Осори Абдурахмони Мушфӣ ва мундариҷаи ғоявии он.
A28	Мавзӯ ва сохти ғазалҳои Соибӣ Табрӣ
A29	Осори Сайидо ва мазмуну мундариҷаи ғоявии он.
A30	Куллияти Бедил ва таркиби он.
A31	Достони «Толибу Матлуб»-и Фитрат ва мазмуну мундариҷаи он.
A32	Муҳаммад ва мазмуну мундариҷаи осори ӯ.
A33	Мазмуну мундариҷаи ғоявии осори Ҷунаидуллои Ҳозик
A34	“Наводир ул-вақоъ”-и Аҳмади Дониш ва мазмуну мундариҷаи он
A35	Мазмун ва мундариҷаи осори Шамсиддин Шоҳин
A36	«Савонӣ-ул-масолик»-и Возеҳ ва мундариҷаи он.
A37	Савдо ва анъанаи ҳаҷвнигорӣ дар адабиёти тоҷик.
A38	Мафҳуми ҳадид, таҷаддудхоӣ, қадим, ва маорифпарварӣ дар адабиёти охири асри XIX ва ибтидои асри XX. (Фарқият, хусусиятҳои муштарак, айнияти ин мафҳумот).
A39	Масъалаҳои Худшиносӣ ва Худогоҳии миллӣ дар осори Мирзо Сироч.
A40	Сипандии Самарқандӣ ва муҳити адабии Самарқанд.
III. Шакли машғулоти семинарӣ (С)	
C1	Сарчашмаҳои омӯзиши таърихи адабиёти тоҷик
C2	“Минуи хирад” ҳамчун ёдгории муҳими адабиёти паҳлавӣ
C3	“Қорномаи Ардашери Бобакон” ҳамчун асари таърихӣ
C4	“Қалила ва Димна” ҳамчун асари тамсилии давраи адабиёти қадим
C5	Адабиёти монавӣ ва хусусиятҳои ба худ хоси он
C6	Мазмун ва моҳияти ашъори Робияи Балхӣ.
C7	Фаолияти адабӣ ва маҳорати бадеии Адиб Собирӣ Тирмизӣ
C8	«Қобуснома»-и Унсурмаолии Қайковус ва мундариҷаи он
C9	Асадии Тӯсӣ ва мероси адабии ӯ
C10	Муҳаммад Авфии Бухорӣ ва мероси адабии ӯ
C11	Ҳаёти адабӣ, фарҳангӣ ва илмӣ дар асрҳои XIII ва аввалҳои XIV
C12	«Гулистон»-и Саъдӣ ва таҳлили бобҳои он
C13	Мавзӯ, мундариҷа ва бадеияти ғазалиёти Амир Хусрави Деҳлавӣ
C14	Мавзӯ ва мундариҷаи ғазалиёти Ҳасани Деҳлавӣ
C15	Хусусиятҳои ҳаҷвӣ-танқидӣ ва насихатии «Таърифот» («Даҳ

	фасл») ва “Сад панд”-и Убайди Зоконӣ
C16	Маҳорати эҷодии Ҳофиз дар ғазалсарой
C17	Маҳорати ғазалсарой ва халқияти ғазалҳои Камоли Хўҷандӣ. Сифатҳои риндии қаҳрамони лирикии Камол ва умумияти он бо ринди Ҳофиз
C18	Муҳимтарин сарчашмаҳои адабиёти асрҳои XVI-XVII ва аҳамияти онҳо
C19	Аҳвол ва осори Муҳаммадсиддиқи Ҳайрат
C20	Малехи Самарқандӣ ва тазкираи ӯ “Музаккир-ул-асҳоб”
C21	Сайидо-вакили барҷастаи адабиёти доираи ҳунармандӣ.
C22	Маъдан ва мазмуну мундариҷаи осори он.
C23	Нозими Ҳиротӣ ва рӯзгору осори вай.
C24	Шавкати Бухорӣ ва мавқеи ӯ дар таърихи адабиёти форсу тоҷик
C25	Хусусиятҳои осори Макнуна
C26	Муҳаммадшариф Гулханӣ ва мундариҷаи осори ӯ.
C27	Хусусиятҳои жанрии осори Аҳмади Дониш.
C28	Мундариҷаи ғоявии осори Савдо
C29	Мавқеи жанри ғазал дар эҷодиёти Шамсиддин Шохин.
C30	Мирзо Сироч ва афкори маорифпарварии ӯ.

IV Таълими мустақилона ва корҳои мустақилона

Аз рӯи фанни “Таърихи адабиёти мумтози тоҷик” мавзӯҳои зерин пешниҳод карда мешавад:

№	Мавзӯҳои кори мустақилона
1.	Адабиёти давраи қадим ҳамчун маҳсули эҷоди бадеии мардуми эронинажод.
2.	Асотир, суруд, ривоят ва дostonҳо ҳамчун намунаи қадимаи осори адабӣ.
3.	Асотири Митра ва Анахита, Каюмарс, Чамшад ва аҳамияти онҳо дар шароити истиқлолияти миллӣ.
4.	Ривоят ва дostonҳо оиди Сиёвуш, Рустам, Тӯмариса, Шерак ва аҳамияти онҳо дар тарбияи ҳисси ватанпарварии ҷавонон.
5.	Маълумот дар бораи пайдоиши хат ва намудҳои он.
6.	Таърихи пайдоиш ва густариши дини зардуштӣ.
7.	Ҷанбаҳои таълимоти зардуштӣ ва дар ифодаи он дар китоби «Авасто»
8.	Пайдоиш ва тақомули «Авасто».
9.	Мазмун ва мундариҷаи ёдгориҳои адабии давраи Ашкониён: дostonҳои «Дарахти ассурӣ» ва «Ёдгори Зарирон».

10.	Тараққиёти илму фан, санъат ва маданият дар аҳди Сосониён.
11.	Борбад ва фаъолияти ромишгарии ӯ.
12.	Ташкили давлатҳои Тоҳириён, Саффорӣён ва Сомониён.
13.	Саромадони шеърӣ тоҷикии форсӣ.
14.	Масъалаи сабку услуб дар адабиёти асри X.
15.	Абӯшақури Балхӣ ва «Офариннома»-ӯ.
16.	Ҷараёни зиндагии Дақиқӣ ва «Шоҳнома».
17.	Таҳлили ғоявӣ-бадеии қасидаҳои «Васфи Бухоро», «Шикоят аз пирӣ» ва «Модари май».
18.	Мазмун ва мундариҷаи «Шоҳнома»: «Кова ва Заҳҳок», «Рустам ва Сўҳроб», «Достони Сиёвуш». «Бежан ва Манижа»-ро муайян намудан.
19.	Қасида ҳамчун жанри асосии адабиёти дарборӣ.
20.	Аз ёд намудан ва ифоданок хондани намунаҳо аз ашъори Унсурӣ Балхӣ
21.	Аз ёд намудан ва ифоданок хондани намунаҳо аз ашъори Манучехрӣ ва Фаррухӣ
22.	Аз ёд намудан ва ифоданок хондани намунаҳо аз ашъори Носири Хисрав
23.	Таҳаввул ва инкишофи жанрҳо.
24.	Мазмун ва мундариҷаи ашъори Мунҷики Тирмизӣ
25.	Кисоии Марвазӣ ва маҳорати шоирии ӯ
26.	Низомии Арӯзии Самарқандӣ ва мероси адабии ӯ
27.	Таъсири афкори исмоилия, сўфия ва риндӣ ба адабиёт.
28.	Мавзӯӣ ва мундариҷаи “Рӯшноинома” ва “Саодатнома”-и Носири Хисрав
29.	Таҳлили бобҳои 5, 6, 27, 35-уми “Қобуснома”-и Кайковус
30.	Масъуди Саъди Салмон - шоири навоар.
31.	Маълумот дар бораи аҳвол ва осори Амъақи Бухорӣ.
32.	Мазмун ва мундариҷаи “Махзан-ул-асрор”-и Низомии Ғанҷавӣ
33.	Тасаввуф ва адабиёти тасаввуфӣ.
34.	Ойини риндӣ ва инъикоси ғояҳои он дар адабиёт.
35.	«Қобуснома»-и Унсурмулмаолии Кайковус ва мундариҷаи он.
36.	«Синбоднома»-и Заҳирии Самарқандӣ ва мундариҷаи он.
37.	«Бўстон»-и Саъдии Шерозӣ ҳамчун асари ахлоқӣ.
38.	Таҳлили бобҳои 1, 2, 3, 6 7, 8-уми “Бўстон”-и Саъдии Шерозӣ
39.	«Ғулистон»-и Саъдии Шерозӣ ҳамчун асари ахлоқӣ.
40.	Аз ёд намудан ва ифоданок хондани намунаҳо аз ғазалиёти Саъдии Шерозӣ
41.	Убайди Зоконӣ – ҳаҷвнависи навоар.

42.	Рисолаи «Ахлоқ-ул-ашроф»-и Убайди Зоконӣ ва услуби нигориши он.
43.	Аз ёд намудан ва ифоданок хондани намунаҳо аз ғазалиёти Амир Хусрави Деҳлавӣ
44.	Инқилоби Ҳофиз дар жанри ғазал.
45.	Аз ёд намудан ва ифоданок хондани намунаҳо аз ғазалиёти Ҳофизӣ Шерозӣ
46.	Аз ёд намудан ва ифоданок хондани намунаҳо аз ғазалиёти Камоли Хучандӣ
47.	Таҳлили бобҳои 1, 2, 3, 5, 6-уми “Ахлоқ-ул-ашроф”-и Убайди Зоконӣ
48.	Тарғиби ғояҳои риндона-ҳаётдӯстона дар ғазалиёти Камоли Хучандӣ ва Ҳофизӣ Шерозӣ
49.	Камол - шоири лирики ғазалсаро.
50.	Самарқанд ва Ҳирот чун марказҳои бузурги фарҳангию илмӣ ва адабии Мовароуннаҳр ва Хуросони асри XV.
51.	Камолиддин Беҳзод – асосгузори мактаби бузурги санъати наққошӣ.
52.	Зуллисонайнӣ дар адабиёти асри XV.
53.	Дӯстӣ ва ҳамкорӣ эҷодии Ҷомӣ ва Навоӣ.
54.	Ривочи назира ва татаббӯёт дар адабиёти асри XV.
55.	Ривочи насри бадеӣ ва барҷастатарин асарҳои он дар асри XV
56.	Ҷомӣ чун арбоби тариқати нақшбандӣ.
57.	Монандӣ ва фарқияти “Ҳафт авран”-и Ҷомӣ аз “Ҳамса”-и Низомӣ
58.	Монандӣ ва фарқияти “Баҳористон”-и Ҷомӣ аз “Гулистон”-и Саъдӣ
59.	«Саломон ва Абсол» чун достони ишқии рамзӣ – тасаввуфӣ.
60.	«Юсуф ва Зулайхо»-и Ҷомӣ – барҷастатарин достони ишқӣ.
61.	Достони «Хирадномаи Искандарӣ» - қуллаи эҷодиёти Ҷомӣ.
62.	Хусусиятҳои панду ахлоқии “Анвори Суҳайлӣ” ва “Ахлоқи Мӯҳсинӣ”-и Ҳусайн Воизи Кошифӣ
63.	Маснавии «Сифот-ул-ошиқин»-и Ҳилолӣ
64.	«Бадоеъ ал-вақоеъ»-и Восифӣ ҳамчун асари ёддоштӣ.
65.	Нуфузи сабки ҳиндӣ дар адабиёти асри XVIII ва нимаи аввали асри XIX.
66.	«Зарбулмасал»-и Гулханӣ ва мазмуну мундариҷаи он.
67.	Девони ашъори Ҳозиқ ва таркиби он.
68.	Достони «Юсуфу Зулайхо» ва мавқеи он дар эҷодиёти Ҳозиқ.
69.	Аҳамияти рисолаи «Дар назми тамаддун ва таовун»-и Аҳмади Дониш
70.	З. Раҷабов ва масъалаҳои омӯзиши аҳвол ва осори Аҳмади Дониш.
71.	Р. Ҳодизода ва дараҷаи тадқиқи осори Аҳмади Дониш.
72.	Таҳлили боби аввали «Наводир-ул-вақоеъ»-и Аҳмади Дониш.
73.	Масъалаи Худшиносии миллӣ дар асарҳои Аҳмади Дониш.
74.	Танқиди иллатҳои замон ва сохтори давлатӣ дар рисолаи таърихӣ Аҳмади Дониш.
75.	Хусусиятҳои жанрии осори Аҳмади Дониш.
76.	Назми Аҳмади Дониш ва мавқеи жанри қасида дар он.

77.	Возеҳ ва инкишофи назми адабиёти охири асри XIX.
78.	«Кони лаззат ва Хони неъмат»- ҳамчун асари аъҷибавӣ.
79.	Ақидаҳои танқидии Возеҳ дар «Ақоид – ун - нисо»
80.	Ақидаҳои маорифпарварии Возеҳ дар «Савонеҳ-ул-масолик»
81.	Возеҳ ва анъанаи сафарномаҷавӣ.
82.	Шамсиддин Шоҳин ва маҳорати эҷодии ӯ.
83.	Асари «Бадоеъ - ус – саноеъ» -и Шоҳин ва маъқеи он дар эҷодиёти адиб.
84.	Шоҳин ва анъанаи достонсароӣ.
85.	Дарачаи тадқиқи аҳвол ва осори Шамсиддин Шоҳин.
86.	Муносибати Шоҳин ба осори Аҳмади Дониш.
87.	Савдо ва хусусиятҳои услубии осори ӯ.
88.	Маъқеи ҳаҷв дар адабиёти охири асри XIX.
89.	Мирзо Сироч- шоири наовару навиҷанд.
90.	Аҳамияти илмӣ- таърихӣ ва бадеии сафарномаи Мирзо Сироч – «Тухафи аҳли Бухоро».
91.	Аҳмади Дониш ва адабиёти ибтидоии асри XX.
92.	Беҳбудӣ ва шаклгирӣ драматургияи миллӣ.
93.	Ҳоҷӣ Муин ва инкишофи публицистикаи тоҷик.
94.	Саидризо Ализода ва адабиёти ибтидоии асри XX.
95.	Фитрат ва инкишофи шеърӣ миллӣ.
96.	Хизматҳои Фитрат дар инкишофи навъи нави наср дар адабиёти тоҷик.
97.	Аҷзии Самарқандӣ ва маснавиёти ӯ.
98.	Масъалаҳои Худшиносӣ ва Худогоҳии миллӣ дар осори Фитрат.
99.	Масъалаҳои Худшиносӣ ва Худогоҳии миллӣ дар осори Аҷзии Самарқандӣ.
100.	Аҷзӣ ва наврӯҳои ӯ дар жанрҳои лирикии анъанавии адабиёти тоҷик.

Мавзӯҳои таълими мустақилона аз рӯи фанни “Таърихи адабиёти мумтози тоҷик” барои омӯзиши таърихи ташаккул, таҳаввул, давраҳои тараққиёт, хусусиятҳои ғоявӣ-бадеӣ, жанрӣ, робитаҳои адабӣ, ҳаёту эҷодиёт ва арзиши адабии осори симоҳои намоёни таърихи адабиёт рағона карда шудааст. Мавзӯҳои интиҳобгардида барои кушода додани мазмуну мӯҳтавои фан, баҳри ташаккул додани дониши назарӣ ва амалии донишҷӯён пешбинӣ гардидааст. Таваҷҷути мустақилан кор кардан бо мавзӯҳои додашуда донишҷӯ тасаввуроти хешро бобати давраҳои гуногуни таърихи адабиёт хеле бой мегардонад. Дар мавзӯҳои интиҳобгардида аз таърихи қадимтарини адабиёти тоҷик то қарни бистуми он сайри омӯзиш дар назар дошта шудааст. Мавзӯҳо бештар эҷодкорона ҳаллу фаслро тақозо мекунад. Ба ин хотир донишҷӯ сари ҳалли ҳар мавзӯ мустақилан ҷустуҷӯҳо намуда, дониши индивидуалии худро таҷмил медиҳад.

V. Кори курсӣ ва номгӯи мавзӯҳои он
Аз рӯи фанни “Таърихи адабиёти мумтози тоҷик” мавзӯҳои зерин
пешниҳод карда мешавад:

№	Мавзӯҳои кори курсӣ
1	Хусусиятҳои панду ахлоқи ғазалиёти Саъдӣ
2	Тасвири сифатҳои маъшуқа дар ғазалиёти Саъдӣ
3	Образи дарвеш дар ҳикоятҳои «Гулистон»-и Саъдӣ
4	Гуногунмавзӯӣ дар ғазалиёти Ҳофиз
5	Тамасхури Зоҳид ва Сӯфӣ дар ғазалиёти Ҳофиз
6	Гуманизми Ҳофиз (ситоиши ҳаёти нақди индунёии инсон)
7	Танқиди иллатҳои ҷамъият дар ғазалиёти Ҳофиз
8	Инсондӯстии ринди Ҳофиз
9	Истифодаи санъати талмех дар ғазалиёти Ҳофиз
10	Таъсири Ҳофиз ба ғазалиёти форсӣ-тоҷикии Фонӣ
11	Поэтикаи ғазалиёти Камоли Хўҷандӣ
12	Забон ва услуби халқона дар ғазалиёти Камоли Хўҷандӣ
13	Фарқи “Ҳирадномаи Искандарӣ”-и Ҷомӣ аз дигар “Искандарнома”-ҳо
14	Хусусиятҳои тарбиявии ғазалиёти Ҳофиз
15	Танқиди вазъи иҷтимоии ҷомеа дар “Рисолаи дилкушо”-и Убайди Зоконӣ
16	Поэтикаи ғазалиёти Амир Хусрави Деҳлавӣ
17	Талқини мавзӯҳои ҳаётдӯстӣ ва ғанимат донишмандони умр дар рубоӣҳои Умари Хайём
18	Танқиди иллатҳои ҷамъият дар «Таърифот»-и Убайди Зоконӣ
19	Талқини образи дӯст дар лирикаи Камоли Хўҷандӣ
20	Тарғиби илму дониш дар ашъори Рӯдакӣ
21	Хусусиятҳои тамсилии “Баҳористон”-и Абдурахмони Ҷомӣ
22	Мавзӯи панду ахлоқ дар “Сифот-ул-ошиқин”-и Бадриддин Ҳилолӣ
23	Хусусиятҳои тарбиявии “Ҳафт пайкар”-и Низомии Ганҷавӣ
24	Тасвири образи зани ҷасоратманд дар достонҳои “Шоҳнома”-и Фирдавсӣ
25	Тасвири фазилятҳои ҳамидаи инсонӣ дар «Бустон»-и Саъдӣ
26	Мавзӯи тасвири табиат дар ашъори Манучехрии Домғонӣ
27	Поэтикаи ғазалиёти Бадриддин Ҳилолӣ
28	Мазмун ва мундариҷаи ғазалиёти Абдурахмони Мушфиқӣ

29	Сабки хуросонӣ ва мавқеи он дар ашъори Рӯдакӣ
30	Хусусиятҳои ахлоқӣ-тарбиявии порчаҳои боқимондаи маснавии “Офариннома”-и Абӯшақури Балхӣ
31	Тасвири урфу одатҳои шарқона дар “Авесто”
32	Тасвири шоҳи одил дар достонҳои “Шоҳнома”-и Фирдавсӣ
33	Истифодаи санъатҳои бадеӣ дар ашъори Соиби Табрешӣ
34	Хусусиятҳои тарбиявии “Махзан-ул-асрор”-и Низомии Ганҷавӣ
35	Тасвири фазилятҳои ҳамидаи зан дар достонҳои ишқии Низомии Ганҷавӣ
36	Хусусиятҳои таърихии “Бадоеъ-ул-вақоеъ”-и Зайниддин Маҳмуди Восифӣ
37	Тарғиби касбу ҳунари дар “Шаҳрошӯб”-и Саиди Насафӣ
38	“Даҳмаи шоҳон”-и Мирзо Содиқи Муншӣ ва танқиди ҳукмдорон дар он
39	Тасвири маданияти мамолики Шарқ дар “Сафарнома”-и Носири Хисрав.
40	Мазмун ва мундариҷаи рубоиёти Мирзо Абдулқодири Бедил
41	Хусусиятҳои халқонаи ғазалиёти Бедил
42	Мавзӯи оила ва тарбияи фарзанд дар “Наводир-ул-вақоеъ”-и Аҳмади Дониш
43	Монандӣ ва фарқияти “Юсуф ва Зулайхо”-и Ҳозик бо достони ҳамноми Ҷомӣ
44	Мазмун ва мундариҷаи ашъори тоҷикии Нодира
45	Тасвири фазилятҳои шоистаи зан дар ғазалиёти Зебунисо
46	Хусусиятҳои этнографии “Кони лаззат ва хони неъмат”-и Возеҳ
47	Ҳаҷву тамасхури иллатҳои ҷамъият дар осори Савдо
48	Тасвири ҳусну ҷамоли маъшуқа дар ашъори Шоҳин
49	Мавзӯҳои одоби муомила ва маданияти суҳан дар “Гулистон”-и Саъдӣ
50	Мавзӯи сабру қаноат дар “Гулистон”-и Саъдӣ
51	Мавзӯи адолат ва шафқат дар “Ахлоқи Мӯҳсинӣ”-и Ҳусайн Воизи Кошифӣ

3.	VI Натиҷаҳои омӯзонидани фан (компетенцияҳои ташаккулёбанда) Донишҷӯ дар натиҷаи аз худкунии фан: • таърихи ташаккули адабиёти форсу тоҷикро аз даврони қадим то ибтидои садаи XX, тамоюлоти асосии даврабандии таърихи адабиёти форсу тоҷик ва масоили атрофи онро; қонуниятҳои пайдоишу инкишоф ва хусусиятҳои давраҳои ҷудогонаи тараққиёти таърихи адабиёти мумтози тоҷик; ҷараёнҳои асосии инкишофи адабиёти мумтози тоҷик; намоёндагони барҷастаи таърихи адабиёти форсу тоҷикро; сабкҳои адабӣ ва таъсири нуфузи он дар раванди эҷоди бадеӣ; адабиёти маорифпарварӣ ва ҷадидияи тоҷик, мақсад ва моҳияти он, вакилони намоёни адабиёти охири асри XIX ва ибтидои асри XX, осору
----	---

	аҳволи онҳо, дараҷаи шаклгирии адабиёти давраи бедории миллӣ ва сатҳу савияи омӯзиши ин давраи адабиётро <i>донистантанаш лозим аст</i>; • дар контексти адабиёти форсу тоҷик омӯхтани масоили робитаҳои адабӣ; бартарии таърихи адабиёти форсу тоҷикро аз адабиёти халқҳои дигар; дар бораи равобиту пайвандҳои адабии халқи тоҷик бо халқҳои дигар дар чараёни таълими адабиёти мумтози тоҷик аз онҳо истифода намудан; бо тадқиқоти илмии дар бораи адабиёти мумтози тоҷик анҷом ёфта комилан ошноӣ доштан ва дар фаъолияти касбӣ аз онҳо самаранок истифода намудан; дар бораи тадқиқи қиёсии осори адабӣ; муайян намудани мазмун ва мундариҷаи ғоявии матнҳои шеърӣ ва насрии классикӣ; шарҳу тавзеҳ ва тафсиру таҳлили пораҳои шеърӣ; муайян намудани қоидаву қонуниятҳои назарии офариниши асарҳои классикӣ; баргардонидани тавониستاني матни классикӣ ба матни маъмулу роиҷи забони адабии муосир; оиди қонуниятҳои пайдоишу инкишоф, хусусиятҳои жанрӣ, омилҳои ташаккул, ғояҳои асосии он ва мушаххасоти ду марҳилаи ташаккули ин давраи адабиёт, чараёнҳо ва равияҳои асосии инкишофи адабиёти нимаи дуввуми асри XIX ва оғози асри XX тоҷик <i>малакаб кофӣ доштаниаш лозим аст</i>; • донишҳои назарии оиди фанни мазкур ҳосилкардаи хеш, осори бадеии вакилони адабиёти давраи мухталифи таърихи адабиёти мумтози форсу тоҷик ва марҳилаи бедории миллиро ба таври мустақилона таҳлил ва таҳқиқ карда тавонистан, ашъори шоирони давраҳои мухталифи адабиёти мумтоз ва ибтидои асри XX тоҷикро аз осори эҷодкорони ҳар як давраи дигари таърихӣ фарқ карда тавонистан ва онро <i>дар амал тадбиқ карда тавонад</i>; • бобати ҳаёт ва фаъолияти симоҳои намоёни адабиёти таърихи адабиёти мумтоз ва давраи бедории миллии тоҷик маълумоти кофӣ ҳосил намудан, бобати тадқиқ ва таҳлили осори назмиву насрии намоёндагони адабиёти мумтозу аҳди маорифпарварӣ ва таҷаддудхоҳӣ ҷустуҷӯҳои илмӣ пеш бурда тавонистан, корҳои мустақилонву лоиҳаҳои курсӣ офаридан; мазмуну мундариҷаи ғоявӣ, мӯҳтаво ва масъалаҳои асосии осори вакилони адабиёти давраҳои мухталифи адабиётро дар чараёни таълим ба роҳ мондан ва оиди дар амал тадбиқ карда тавониستاني ин масъалаҳо ба <i>таҷрибаҳои зарурӣ соҳиб шуданиаш лозим аст</i>.
4.	VII. Методҳо ва технологияҳои таълим: • маърузаҳо • кейс-стадиҳои интерфаъл; • семинар (мантиқан фикр кардан, саволу ҷавоби тезкор);

	• машғулотӣ амалӣ; • бо гурӯҳҳо кор кардан; • тақдирот намудан; • лоиҳаҳои индивидуалӣ; • ассисментҳо; • лоиҳаҳо барои ҳимоя кардан ва бо ҷамоа кор кардан.
5.	VIII. Талабот барои гирифтани кредитҳо: Пурра аз худ намудани мафҳумҳои назарӣ ва амалии фан, дуруст баррасӣ намудани натиҷаҳои таҳлил, иҷро намудани супориш ва вазифаҳо дар шаклҳои назорати марравӣ, таълими мустақилона ва мушоҳидаҳои мустақилона доир ба чараҳои омӯзиш, аз рӯи назорати ниҳой супоридани кори хаттӣ.

IX. Адабиёти асосӣ	
1.	Мирзозода Х. Таърихи адабиёти тоҷик. Китоби 1 (2). -Душанбе: Маориф, 1987.
2.	Мирзозода Х. Таърихи адабиёти тоҷик. Китоби 2. -Душанбе: Маориф, 1989.
3.	Мирзоев Х. Таърихи адабиёти мумтози тоҷик. Васоити таълимӣ. – Самарқанд: нашри СамДУ, 2023. -190 саҳ.
4.	Р.Ҳодизода, У.Каримов, С.Саъдиев. Адабиёти тоҷик. Асрҳои XVI-XIX ва ибтидои асри XX. (Китоби дарсӣ барои мактабҳои олӣ) - Душанбе: Маориф, 1988.
5.	Шарифзода Х. Нарзикул М. Таърихи адабиёти тоҷик.-Душанбе: ТоҷРус. 2017. 418 с.
6.	Ҳўжакулов С. Адабиёти давраи бедории миллӣ. –Тошкент: Миллий Энциклопедия, 2015. 25 ҷ/т 365 саҳ.

Адабиёти тавсияшудаи иловагӣ	
1.	Абдуллоев А. Адабиёти форс-тоҷик дар нимаи аввали асри XI. – Душанбе: Дониш, 1979.
2.	Адабиёти форсу тоҷик дар асрҳои XII-XIV. - Душанбе: Дониш, 1983, 232 саҳ.
3.	Афсаҳзод А. Адабиёти форсу тоҷик дар нимаи дуюми асри XV. – Душанбе: Дониш, 1987.
4.	Асозода Х. Адабиёти тоҷик дар садаи XX. - Душанбе: Маориф, 1999. – 448 с.
5.	Абдуллоев А., Саъдиев С. Адабиёти форсу тоҷик дар нимаи дуюми асри XI ва асри XII. - Душанбе: Ирфон, 1986.
6.	Ашъори ҳамасрони Рӯдакӣ. –Душанбе: Адиб, 2007.472 саҳ.
7.	Афсаҳзод А. Рӯзгор ва осори Абдурахмони Ҷомӣ. – Душанбе: Дониш, 1980
8.	Бобоев А. Мавзӯӣ ва сабки ашъори Манучехрӣ. - Душанбе: Дониш, 1990.
9.	Восеъ Қурбон. Ойини риндӣ ё маслаки Ҳофиз. – Душанбе: Ирфон, 1991
10.	Камоли Хӯҷандӣ. Девон дар 2 ҷилд. – Душанбе: Ирфон, 1983-1984
11.	Мирзоев А. Абӯ Абдулло Рӯдакӣ, Нашрдавтоҷик, 1958.
12.	Муаллифон. Адабиёти форсу тоҷик дар нимаи дуюми асри XI ва аввали асри XII. –Душанбе: Дониш, 1986. 260 саҳ.
13.	Саъдиев С. Маркази адабии Самарқанд дар шоҳроҳи таърих. –Тошканд, Ўзбекистон миллий энциклопедия, 2012
14.	Саъдии Шерозӣ. Гулистон. Ба ҷоп тайёркунанда, муаллифи муқаддима ва мураттиби луғот Саҳобиддин Сиддиқов. – Душанбе: Дониш, 1988.
15.	Саъдии Шерозӣ. Мунтахаби ғазалиёт. Ба ҷоп тайёркунандагон: Назира Қаҳҳорова ва Иброҳим Ализода. – Душанбе:Ирфон, 1977.
16.	С.Саидов ва дигарон. Таърихи адабиёти тоҷик. (асрҳои XI- XII). Душанбе –2014
17.	Усмонов И. Назаре ба ҳаҷвиёти Убайди Зоконӣ. – Душанбе: Ирфон, 1991

	Дастури фан 24 августи соли 2024 таҳти баённомаи рақами 1 дар шӯрои таълимӣ-услубии донишгоҳи давлатии Самарқанд ба номи Ш.Рашидов маъқул карда шудааст.
	Масъулон ба фан/модул: Х.Мирзоев – доктори фалсафа (PhD), дотсенти кафедраи филологияи тоҷик ва забонҳои шарқи хориҷаи ДДС Д.Ахмедова – доктори фалсафа (PhD), муаллими кафедраи филологияи тоҷик ва забонҳои шарқи хориҷаи ДДС Д.Назарова – доктори фалсафа (PhD), муаллими кафедраи филологияи тоҷик ва забонҳои шарқи хориҷаи ДДС

	Муқарризон: А.Шерназаров – доктори фалсафа доир ба фанҳои филология (PhD), дотсенти кафедраи филологияи тоҷик ва забонҳои шарқи хориҷаи ДДС (доҳила) Н.Қаюмов - доктори фалсафа оид ба фанҳои филология (PhD), дотсенти донишгоҳи педагогии Ўзбекистон-Финландия. tel: (91) 314 46 18)
--	--

Гуруҳи кории барои таҳияву танзими дастурҳои таълимӣ ва супоришоти корҳои мустақилона дар асоси фармони маъмурияти донишгоҳ аз санаи 16 августи соли 2024 қарори №301- ҷ:

Раис:

проф. А.Носиров

Мудир кафедра:

дотс. С.Хучакулов

Декани факултет:

проф. Ж.Элтазаров

Проректори 1-уми корҳои

таълимии ДДС ба номи Ш.Рашидов:

А.А.Солеев

**Шароф Рашидов номидаги Самарқанд давлат университети тожик
филологияси ва хорижий шарқ тиллари кафедраси доценти
Х.Мирзоевнинг «Тожик мумтоз адабиёти тарихи» фанидан тузилган
фан дастурига**

ТАҚРИЗ

Мазкур фан дастурининг кириш қисмида муаллифлар ўқитиладиган фаннинг мақсади ва вазифалари, шунингдек ўргатиш усуллари аниқ кўрсатиб берган. Фан дастурида тожик мумтоз адабиётининг ўрганиш усуллари, шаклланиш омиллари, ривожланиш қонунияти, шунингдек ҳар бир тараққиёт босқинчининг ўзига хос хусусиятларини ёритиш кўзда тутилган. Фан дастури муаллифлари тожик мумтоз адабиёти таърихий тараққиётидаги мавжуд адабий оқимлари, тожик мумтоз адабиётининг шаклланиш омиллари ва ривожланиш босқичлари, қадимги давр тожик адабиётининг оғзаки ва ёзма ёдгорликлари ва уларнинг маънавий-маърифий моҳияти, «Авасто» китобининг диний, таърихий ва адабий аҳамияти, форсий тилдаги илк бадий асарлар, Абуабдулло Рӯдакий – тожик мумтоз адабиётининг асосчиси, Рӯдакий ҳаёти ва адабий мероси, Рӯдакий замондошлари, X аср адабиётида эпик поэзия ва Фирдавсийнинг «Шоҳнома» асари, «Шоҳнома»-да инсондўстлик, ватанпарварлик ва миллий истиклол ғоялари, XI асрнинг биринчи ярми тожик адабиёти ва унинг вакиллари, XI аср иккинчи ярми ва XII аср тожик адабиётининг ғоявий йўналиши, жанрий хусусиятлари ва йирик вакиллари, бадий адабиёт ва диний-фалсафий оқимлар, мугул истилоси даври тожик адабиёти ва янги адабий марказларнинг юзага келиши, сарой адабиётининг инқирози ва бадий адабиётда ғоявий ва жанрий ўзгаришларнинг юз бериши, Саъдий Шерозий, Убайд Зоконий, Ҳофиз ва Камол Хужандийлар ижодиётининг жанрий, ғоявий-бадий хусусиятлари, тарбиявий-ахлоқий, маънавий-маърифий ва эстетик аҳамияти, XV аср адабиёти ва Абдурахмон Жомий ижодиёти, А.Жомий ва А.Навоийнинг ижодий ҳамкорлиги, Мовароуннаҳрда XVI-XVII асрлардаги адабий ҳаёт ва тожик адабиётининг мустақил тараққиёт йўлига ўтиши, XVIII аср ва XIX аср биринчи ярми тожик адабиётининг асосий хусусиятлари ва иқтидорли вакиллари каби масаллар ўрганилиши назарда тутилган.

Фан дастурида тожик мумтоз адабиёти тожик тили ва адабиёти мутахассислигини асосий фанларидан бири эканлигини инобатга олиб, уни ҳар томонлама қамраб олишини таъминлаш учун мавзуларнинг бир қисmini талабаларни мустақил ишлашига тавсия этилган. Хулоса, муаллиф Х.Мирзоевнинг «Тожик мумтоз адабиёти тарихи» фани фан дастурини амалга тадбиқ этиш мақсадга мувофиқ.

**А.Шерназаров, Шароф Рашидов номидаги
Самарқанд давлат университети тожик
филологияси ва хорижий Шарқ тиллари
кафедраси доценти, филология
фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD)**

Ш.Рашидов номидаги Самарқанд давлат университети тожик
филологияси ва хорижий шарқ тиллари кафедраси доценти
Х.Мирзоевнинг «Тожик мумтоз адабиёти тарихи» фанидан тузилган
фан дастурига

ТАҚРИЗ

Тақдим этилаётган ушбу фан дастури бакалавр таълим йўналиши талабалари учун мўлжалланган бўлиб, давлат таълим стандартларига мос ва Ўзбекистон Республикаси олий таълим, фан ва инноватсиялар вазирлиги меъёрий ҳужжатларига асосланган ҳолда нашрга тайёрланган. Ўқув дастури асосий мутахассислиги тожик тили ва адабиёти ўқитувчиси бўлган олий ўқув юрти талабалари учун мўлжалланган. Дастур анъанавий шаклда бўлиб, уч қисмдан иборат: кириш, асосий қисм, дарслик ва ўқув қўлланмалар рўйхати.

Кириш қисмида тожик мумтоз адабиёти тарихи фанининг мақсад ва вазифалари тўғри ва аниқ ўз ифодасини топган. Асосий қисмда

Абуабдуллох Рудакий, Абулкосим Фирдавсий, Абуали ибни Сино, Носири Хисрав, Унсурин Балхий, Фаррухия Систоний, Манучехрий Домгоний, Низомий Ганжавий, Умари Хайём, Ҳоконий Шервоний, Саъдий Шерозий, Амир Хусрав Дехлавий, Убайди Зоқоний, Ҳофиз Шерозий, Камол Хужандий, Абдурахмон Жомий, Алишер Навоий, Камолиддин Биноий, Восифий, Ҳилолий, Соиб Табризий, Сайдо Насафий, Мирзо Бедил, Аҳмад Дониш сингари таниқли адибларнинг ҳаёт ва ижодига алоҳида эътибор берилган. Шунингдек, тожик мумтоз адабиёти тарихини даврларга бўлиш, ундаги масалаларни чуқур таълим беришга алоҳида эътибор берилган. Бундай ёндашув талабалар томонидан тожик мумтоз адабиёти тарихини ўрганишга ёрдам беради. Шунингдек, дастурда мустақил ишлашга ҳам катта эътибор қаратилган.

Хуллас, дотсент Х.Мирзоевнинг «Тожик мумтоз адабиёти тарихи» фанидан тузилган фан дастури барча талабларга жавоб беради ва уни амалга жорий этиш мақсадга мувофиқдир.

Қаюмов Нодир Найимович
Ўзбекистон-Финландия педагогика институти
Бошланғич таълим ва гуманитар фанлар
факултети "Бошланғич таълим методикаси"
кафедраси катта ўқитувчиси, филология
фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD)

Х.Мирзоев
TASDIQLAYMAN
O'ZBEKISTON - FINLANDIYA
PEDAGOGIKA INSTITUTI
GOMILAR BO'LIMI BOSHILIGI

